

NASLOV—ADDRESS:
Glasilo K. S. K. Jednote
6117 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
Telephone: HEnderson 2912

ZA DOSEGO ZMAGE
KUPUJTE VOJNE
BONDE

GLASILO VOJNE JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN NEODRABA
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota
je prva in najstarejša
slovenska bratska po-
porna organizacija
v Ameriki

Posluje že 51. leto

SODELUJTE
V SEDANJI
ZLATJUBILEJNI
KAMPANJI!

Entered as Second Class Matter December 12th 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1933

NO. 17 — STEV. 17

CLEVELAND, O., 26. APRILA (APRIL), 1944

VOLUME XXX — LETO XXX

DOBRODOŠLI NA 17. KEGLJAŠKO TEKMO K. S. K. JEDNOTE!

Joliet, Ill.—Letošnja, oziroma 17. redna kegljaška tekma KSKJ se bo vršila na Rivals park kegljišču, 1425 N. Broadway St., Joliet, Ill., prihodnji petek, sobota in nedeljo, 28., 29. in 30. aprila.

Ker je toliko naših članov in članic, ki so svojočasno radi kegljali sedaj v armadi, ali pa zaposlenih v vojnih industrijah, nismo pričakovali tolikega odziva za to tekmo. Bili smo v resnici presenečeni, ker se je za isto prijavilo že 80 kegljaških skupin, oziroma 400 kegljačev in kegljačic, samo iz našega mesta se je prijavilo 28 skupin! Zato gre vse priznanje našim agilnim mladim članom in članicam, ker so se tako trudili in delali, da se je spravilo skupaj tako lepo število tekmecev, ali kegljačev in kegljačic. S tem se je zagotovilo, da bo letošnja tekma uspešna.

Kegljanje se prične v petek, 28. aprila zvečer ob 7. Prvi bodo kegljali sledeči: Jolietski župan Mr. Arthur O. Janke, naš Jednotin predsednik brat John Germ in glavni uradniki iz Joliet ter finančni odborniki, tako tudi brat Frank Kosmach, tajnik naše osrednje KSKJ kegljaške Zveze. V soboto popoldne ob treh bodo naši glavni uradniki skupaj kegljali in pokazali svojo spretnost v metanju krogel.

Okrepčila za grlo in želodec bodo na razpolago v Rivals Club dvorani in v Slovenia dvorani cerkve sv. Jožefa na N. Chicago St. Dobiček te tekme se bo daroval cerkvi sv. Jožefa za dvorano naših bivših vojakov veteranov. (Service Men's Club House).

Kegljaški ples se vrši v soboto zvečer ob 9. v dvorani Rivals kluba.

Za kegljače bodo v nedeljo svete maše v domači farni cerkvi sv. Jožefa ob 6, 7, 8, 9, 10 in 11. uri.

Prijatelji tega lepega športa so prijazno vabljeni, da pridejo gledat naše izborne kegljače, kako znajo podirati lesene vojske za "štrajke." Posebno pa se vabimo naše člane in članice vojske iz bližnjih taborišč, ki se bodo te dni nahajali na dopustu. Dobro došli!

Vsem skupaj pošiljamo iskrene sobratske pozdrave in vam želimo mnogo "štrajkov" pri podiranju kegljev. Živeli!

Jolietski kegljaški odbor.

CLEVELANDČANI NA KEGLJAŠKI TEKMI

V soboto zjutraj, 29. aprila se bo z vlakom proti Jolietu odpravljala skupina kegljačev društva sv. Jožefa, št. 169, da se udeležijo odtozne 17. letne Jednotine kegljaške tekme. V ta namen se je izbralo najboljših moči. Skupino, katero bo vodil kot kapitan brat Frank Matoh Sr., bo obstojala iz sledečih: Jerry Grdina, John Spilar, Fr. Matoh Jr., Ed. Kavčič, Albin in Frank Sluga. Želimo jim, da bi prinesli domov prvo nagrado!

USODA RIMA

Washington.—Že pred nekaj dnevi je ministrski predsednik Irske, Eamon De Valera naprosil ameriško vlado, da naj se v sedanjih vojni prizanesse mestu Rim, kot središču krščanstva. Na to pismo je predsednik Roosevelt še 3. aprila Valeri odgovoril, da se Rima ne more smatrati za odprto mesto, dokler bodo v njem sovražni Nemci. Usoda Rima je torej odvisna od Nemcev.

VATIKANSKA MORNARICA

London.—Nemška prekooceanska agencija naznanja, da je Vatikan naročil in nekje kupil 21 tovornih parnikov, s katerimi se bo dovažalo živež Rimu in Vatikanu v slučaju nujnosti.

OČE 10 OTROK PRI VOJAKIH

Johnstown, Pa.—Te dni je naborni odbor Cambridge okraja št. 4 potrdil 35-letnega Dorsey E. Grasserja, očeta 10 otrok. Dva izmed njegovih sinov sta tudi v armadi.

All invite to kubega novega člana(co) za prihodnjo sejo?

KONCERT GLASBENE MATICE

Cleveland, O.—Prihodnjo nedeljo, 30. aprila zvečer ob osmih priredi Glasbena Matica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clairju svoj pomladanski koncert, za katerega je pevovodja Ivan Zorman pripravil zelo izbran program. Vstopnina na istega znaša 90 centov vstevši davek. Ljubitelji naše mile slovenske pesmi so prijazno vabljeni. Preskrbite si vstopnico pravočasno.

92.000 BOLNIČARSKIH KADETINJ

Washington.—Dr. Thomas Parran, vrhovni načelnik vojaškega zdravilnega oddelka poroča, da bo dne 13. maja širok dežele zapriseženih 92.000 bolničarskih študentk in vpeljanih v kor bolničarskih kadetinj. Vse to se bo povsod vršilo obenem in istem času, toda glavna ceremonija bo pa v Konstitucion dvorani v Washingtonu in se bo o nji poročalo potem vseh radio postaj. Te slavnosti se bo poleg številnih dostojanstvenikov udeležila tudi soproga predsednika Roosevelta in kongresnica Frances P. Bolton iz Ohio, ki se je za ta bolničarski oddelek najbolj zavzela.

PODPREDSEDNIK WALLACE NA POTOVANJU

New York.—List Herald Tribune je dobil iz Washingtona zanesljivo poročilo, da se bo podpredsednik Henry A. Wallace v kratkem podal na daljše potovanje; obiskati namerava Sibirijo in Kitajsko.

AGITIRAJTE ZA MLADINSKI ODDELEK!

Kardinal Michael O'Connell umrl

Boston, Mass.—Dne 22. aprila okrog 6. ure zvečer je tukaj umrl za pljučnico starosta rimo-katoliške hierarhije v Ameriki, 84-letni kardinal Michael O'Connell, ki je bil zaenost drugi najstarejši član kardinalskega kolegija sv. Cerkve.

Pokojnik, sin tovarniškega delavca, je bil rojen 8. decembra, 1859 v Lowell, Mass. Svoje prvotne študije je z odliko dovršil na bostonskem kolegiju, ko je bil star 21 let, nakar je bil poslan v Rim na Ameriški kolegij in bil ondi posvečen v mašnika 8. junija, 1884. Vrnivši se v Ameriko je pastiral v Bostonu, leta 1901 je bil imenovan škofom, deset let zatem pa kardinalom.

Pokojnik je izvršil mnogo dobrega za povzdigo bostonske nadškofije, sezidal je mnogo cerkva, katoliških šol, bolnišnic in drugih dobredelnih zavodov, prav posebno se je zanimal za razširjenost društva Najsvetejšega Imena. Kot cerkveni prelat, je tudi večkrat javno nastopil s svojimi članki; posebno se je zanimal za uvedbo federalnega amendamenta glede prepovedi dela otrok; tako je tudi uvedbi zadnje prohibicije nasprotoval. Zaeno je svoj prosti čas vporabljal za skladbe himn in cerkvenih pesmi, izmed katerih so gotove dandanes v splošni rabi. Pogreb pokojnika se bo vršil v petek, 28. aprila

VESELO SNIDENJE BRATOV-VOJAKOV

Izmed šestih sinov urednika našega lista, se že štirje nahajajo preko morja in sicer sta dva nekje na Angleškem, dva pa v Italiji. Henry in Silvester na Angleškem, sta se že parkrat sestala; te dni pa piše Vincent, ki je bil šele pred sedmimi tedni poslan preko morja, da se je nekje v Južni Italiji sestel s svojim bratom Johnom, ki je poročnik v pisarni letalskega kora, katerega že ni videl 23 mesecev, odkar je njih mati umrla. Ker sta oba samo 15 milj drug od drugega oddaljena, se bosta gotovo lahko še večkrat sestala.

NOVA OGOROMNA BOLNIŠNICA V CLEVELANDU

Te dni je skupina prominentnih zdravnikov našega mesta dala v javnost vest, da nameravajo takoj po vojni nekje na Shaker Heights zgraditi veliko moderno bolnišnico, ki bo veljala več milijonov dolarjev in bo v nji prostora za 1.500 bolniških postelj. V tej centralni bolnišnici se bo zdravilo vse vrste boleznih po najboljših zdravnikih.

AMERIŠKA LETALA ZA ANGLIJO

Washington.—Mornarični tajnik Knox poroča, je bilo nedavno v Anglijo poslanih 38 deset tisoč tonskih zrakoplovov za prevoz municije in zasledovanje nemških podmornic. Iste se je poslalo na podlagi posojilne pogodbe.

Invazija se bliža

Stockholm.—Hitlerjev uradnik "Voelkischer Beobachter" je zadnje dni objavil na prvi strani resno svarilo Nemcem, da naj bodo pripravljene na invazijo zavezniške armade morda že zdaj na spomlad ali pa tekem poletja.

Invazija se bo pričela na zapadni strani Evrope. Dalje članek omenja zadnje uspehe rdeče armade, kjer je Nemčija izgubila že dosti tekom vojne pridobljenega ozemlja; istega sicer ni nič škoda, toda kaj bo, če zavezniški vpadejo na pristano nemška tla? To ozemlje moramo za vsako ceno braniti.

Poročevalec nekega švedskega lista je po radio omenil, da se bo z invazijo pričelo že začetkom maja iz naslednjih vzrokov: Ta čas bo morje najbolj mirno in prikladno za vrcanje zavezniških armad, drugače se pa ta čas računa iz razloga, ker se vrši zadnje dni toliko bombardiranja iz zraka na razna važna nemška industrijska središča, kjer se dobavlja material za nemško armado.

BRITANIJA PRIPRAVLJENA NA INVAZIJO

London.—Da bo zaveznikom mogoče napasti zapadni del Evrope, okupiran po Nemcih, je vojni department te dni uvedel posebno važne odredbe. Tako se je na iztočnem in južnem obrežju Anglije v razdalji 700 milj globoko na kopno odstranilo vse tujce, domačini morajo pa imeti identifikacijske karte. Kdor bi imel pri sebi kak daljnogled ali fotografični aparat, ga zadene denarna kazen \$400 in tri mesece zopora.

NOVA ITALIJANSKA VLADA

Neapelj.—Marshall Badoglio je 21. aprila naznanil formiranje novega kabineta, v katerem je on še nadalje ministrski predsednik in zunanji minister.

Zastopstvo v novem kabinetu ima vseh šest antifašističnih strank, ki so bile do sedaj v opoziciji.

Ministri brez portfelja v novi vladi so: grof Carlo Sforza, ki je bli zunanji minister pred prihodom fašizma; Benedetto Croce, visokoletni filozof in nekdanji član italijanskega senata; Pietro Mancini, socialist; Guilio Rodino, vodja krščanskih demokratov, in Palmiro Togliatti, komunist.

PREMEMBA CASA V CLEVELANDU

Prihodnjo nedeljo, dne 30. aprila ob dveh zjutraj nam bo treba pomakniti uro za eno uro naprej, kajti ta dan se bo premenilo iztočni Standard čas na iztočni vojni čas; torej ne pozabite v nedeljo eno uro prej vstati kakor običajno!

KOLIKO VELJA BOMBNIK

The Automotive Council for War Production naznanja, da se veliki Liberator bombniki sedaj izdelujejo po \$137.000, medtem ko je prej vsak veljal \$238.000. Ravno tako se izdeluje lahke tanke sedaj po \$22.546, ko so prej veljali \$45.000.

Bombardiranje Nemčije, Romunije in Jugoslavije

London.—Do 2.000 ameriških bombnikov je poletelo 24. aprila iz Anglije na nemške tvornice letal, dočim je armada 1.000 letal z italijanskih baz bombardirala Bukarešto, Ploesti in Belgrad.

Ameriški avijatičarji so napadli tovarne v Friedrichshafenu in letališča pri Monakovem. Poročila iz Švice javljajo, da je osem ameriških bombnikov pristalo pri Debendorfu v Švici in eden pri Genevi. Poročila trdijo, da je pristalo na švicarskem ozemlju, blizu nemške meje, še več ameriških bombnikov, ki so prej napadali po Nemčiji.

Nemški radio je poročal o velikih zračnih bitkah nad Nemčijo med ameriški in nemškimi letalci. Drugi ameriški in angleški bombniki so pa bombardirali po Franciji in Belgiji. Od sobote popoldne in tekem nedelje so vrgli nad Nemčijo do 10.000 ton bomb.

Formacije ameriških bombnikov so se dvignile iz Italije in letele na Balkan. En del je letel nad Bukarešto, glavno mesto Romunije, kjer so ameriški letalci metali bombe na železniške naprave, drugi del je napadel oljne naprave pri Ploesti, tretji del je pa bombardiral tvornico letal v Belgradu.

Berlinski radio je poročal, da so se spustili v boj z ameriški letali nad Srbijo in Romunijo nemški in romunski avijatičarji. Vrnivši ameriški letalci poročajo, da je bil napad uspešen in vreme ugodno za napad.

REŠENI MORNARJI

Washington.—Tukaj je bilo 22. aprila naznanjeno, da je bil preteklo jesen na Pacifiku potopljen od sovražnika vojaški transport, na čigar krovu se je nahajalo 1.429 vojakov, mornarjev in mornariških topničarjev.

Izgubljenih pa je bilo samo 70 življenj. Vsi ostali, ki so se nahajali na krovu transporta, so bili rešeni od nekega drugega transporta, nekaj pa jih je pobral neki ameriški rušilec.

Rešeni vojaki in mornarji so se izkrcali v Fiji otokih in v Novi Caledoniji.

RUSIJA ODLIKOVALA AMERIŠKO VOJASTVO

Pred nekaj dnevi je ruski poslanik Andrej Gromyko izročil našemu državnemu tajniku Mr. Hullu 52 odlikovanj, namenjenih našim ameriškim vojakom in moštvu naše trgovske mornarice za njih hraber nastop pri uničevanju našega največjega sovražnika Hitlerja.

Najvišje rusko odlikovanje, Suvorov red prve vrste je dobil general Dwight D. Eisenhower.

REKORDNI POLET

Neko letališče v Angliji.—Berlin, London in New York v treh dnevih, to je bil cilj Majorja Roberta W. Walta iz Akrona, O. Navedenec je s svojo zračno trdnjavo v terek, 18. aprila bombardiral Berlin, v sredo, 19. aprila se vrnil v London, v četrtek, 20. aprila se je pa ustavil v New Yorku.

Govor Josip Zalar-ja, blagajnika SANSa pri seji izvršnega odbora, 12. aprila 1944

Želel sem, da bi se naša seja vršila že pred več tedni, toda povedano mi je bilo, da se je zaradi bolezni predsednika Kristana s sklicanjem seje zavleklo.

Vesel sem, da je vsaj sedaj do seje prišlo.

Kar vam želim danes tukaj povedati, mogoče enemu ali drugemu ne bo všeč, toda to me prav nič ne moti, da bi ne povedal, kar mi je pri srcu in kar smatram za dolžnost, da vam povem.

V resolucijah sprejetih pri kongresu je določeno, da mora biti SANS nepristranski.

Tako je tudi izraženo v resoluciji Rev. Vital Vodusek-a, ki je bila pri seji širšega odbora meseca januarja letošnjega leta predložena in odobrena.

Vprašanje pa sedaj nastane, če se poslovnje SANSa vrši smislno teh resolucij?

Vprašanje je, je li SANS nadstrankarski ali ni?

Po moji sodbi in sodbi mnogih, SANS ni kar bi moral biti.

Poročila iz SANSovega urada sprikujejo, da SANS ni nadstrankarski, pač pa zelo enostranski.

Govori in poročila gotovih članov izvršnega odbora niso nadstrankarska, pač pa pristanska — enostranska.

Ni mi treba poudarjati, da je pretežna večina ameriških Slovencev katoliška. Tako je tudi pretežna večina ameriških katoliških Slovencev včlanjena v SANSu.

Zakaj smo mi katoliško misleči Slovenci pristopili k SANSu?

Samo zato, ker je v resolucijah sprejetih na kongresu določeno, da bo SANS nepristranski, da bo SANS nadstrankarski. To so bili pogoji, pod katerimi smo k SANSu pristopili.

Ali je SANS ostal tak, kot resolucije določujejo? Ne, ni! SANS je postal zelo enostranski in s to enostransko politiko, se ruši podlago, na kateri je bil ustanovljen.

SANS je danes vse kaj drugega, kot je bil splošno. Je vse nekaj drugega, kot ono, kar bi moral biti.

Vi niste slišali ne mene in ne katerega drugega izmed nas katoliških mislečih članov SANSa, da bi napadali katerega člana nam nasprotnega verskega prepričanja.

Vse drugače pa se postopa od gotovih članov SANSa napram nam katoliško mislečim članom.

Kjerkoli je le kaka prilika, že so "klerikalci" na "talerčku." Ti ubogi klerikalci so vsega krivi. Vatikan in klerikalci so menda tudi krivi, da je nastala sedanja vojna.

Vse kar je katoliškega je zanič. Vse kar je verskega, se zaničuje, ogovarja in kritizira. Nasprotno pa vse, kar je protiverskega, komunističnega, se hvali, zagovarja in propagira.

Če hočemo SANS ohraniti, se mora temu enkrat za vselej napraviti konec.

Jaz sem katoličan in sem na svoje versko prepričanje ponosen. S tem pa še ni rečeno, da sem "klerikalec."

Jaz nisem bil nikdar član klerikalne stranke, torej nisem "klerikalec." Vkljub temu pa se čutim užaljenega, kadar se blati in zabavlja čez klerikalce in to zaradi tega, ker vem, da pri besedi "klerikalci" se ne misli samo člane stare klerikalne politične stranke, pač pa se pri tem misli brez razlike vse katoliško misleče Slovence in Slovence.

Zato pa proti takim napadom v svojem imenu in v imenu onih katoliških Slovencev in Slovenk, ki jih imam čast tukaj zastopati, prav odločno ugovarjam in protestiram.

SANS je bil ustanovljen kot nadstrankarska organizacija. Kot tak bi moral tudi biti. Ali je? Jaz trdim, da ni.

SANS je bil ustanovljen z namenom pomagati narodu v stari domovini do osvoboditve; z namenom pomagati osvoboditi lepo Primorsko, Reko, Trst in druge slovenske kraje, ki so pod tujčovo oblastjo.

Ali SANS vrši to delo? Ali SANS izvršuje od kongresa naloženo mu nalogo?

Meni se zdi, da dela SANS ravno nasprotno. SANSovo delovanje se naslanja danes samo na notranje-politične zadeve Slovenije oziroma Jugoslavije.

Glavno vlogo, ki jo SANS igra je, kakšno obliko vlade, bo imela bodoča Jugoslavija. Vse delo, ki ga SANS danes vrši je napeljano v eno smer in sicer, kdo bo v Jugoslaviji vladal, Peter ali Tito.

SANS se vmešava v zadeve, s katerimi mi ameriški Slovenci nimamo in nočemo imeti nič opraviti. To so zadeve, ki pripadajo v odločitev in rešitev izrecno le narodu, ki tamkaj živi.

Kakšno formo vlade bo imela bodoča Jugoslavija, ali kdo bo njen bodoči vladar, je zadeva naroda, ki živi in bo v Jugoslaviji živel. Mi ameriški Slovenci nimamo nobene pravice vmešavati se v notranje zadeve Slovenije ali Jugoslavije.

Slovenski narod v starem kraju, je edini, ki ima pravico to odločiti in bo to tudi brez nas odločil.

SANSova naloga je, narodu pomagati do osvoboditve in pomagati osvoboditi izpod tujčevega jarma vse one slovenske kraje, ki po vsej pravici Sloveniji pripadajo. To je naša naloga, notranje zadeve pa pripadajo narodu onstran morja samemu, da jih reši in določi, kakor jih sam hoče.

Zato je pa potreba, da SANS sedanjo politiko opusti in vodi posle smislom resolucij in to popolnoma nepristransko.

Da je bil SANS do sedaj zelo enostranski, bi lahko navedel razne dokaze, mislim pa, da o je dovolj, če spregovorim samo o "Ponatisu" iz ljubljanskega Jutra od 23. do 24. septembra. (Dalje na 2 strani)

GOTOV JOSIP SALARIJA

Obhajila se 1. smena
Ko je ustanovljen list "Jutro"
neprobni o umeščenju Leon
Rupnika, kot predsednika ljubljanske
uprave, je povedano, da
je Rupnik v svojem govoru tu-
di škofa Rožmana posrdil. Iz
tega je torej sklepati, da se je
dotične afere tudi škof Rož-
man udeležil.

Uprava SANSa je to poročilo
tako pograbila in dala po-
natniti v raznih časopisih.

Zakaj je bilo to napravljeno?
Ali zato, ker je bil general
Rupnik imenovan predsedni-
kom ljubljanske uprave?

Zdi se mi, da ni bilo to stor-
jeno iz razloga, ker je bil Rup-
nik ustoličen za predsednika
ljubljanske uprave, pač pa je
bilo to napravljeno, v prvi vr-
sti zato, ker je bil pri dotični
cerimoniji prisoten tudi škof
Rožman.

Po mojem mnenju je bilo to
napravljeno namenoma, češ le
poglejte kaj delajo "klerikalci."
Le pogledajte jih, kakšni so.
Ko je bil zastopnik Hitlerjeve
bande umeščen za predsednika
ljubljanske uprave, je bil nav-
zoč celo škof Rožman.

To je bilo namenoma naprav-
ljeno, samo da se zopet nekaj
blata vrže na katoliško misle-
če Slovence.

Iz Rupnikovega govora je
tolmačiti, da pri njegovemu
umeščenju ni bil navzoč samo
škof Rožman, pač pa da so bili
prisotni oblastni predstavniki,
predstojniki raznih uradov in
vsi o k i uradniki pokrajinskih
uprav.

Prepričan sem, da to niso bili
samo "klerikalci." Gotovo je
bilo med temi visokimi uradni-
ki precejšnje število liberal-
cev, nacionalistov, socialistov
in raznih brezvercev, toda iz-
med vseh teh se je vzelo samo
škofa Rožmana na piko. To je
dokaz, kako enostransko se pri
SANSu dela. Zato pa proti ta-
kemu početju prav odločno
protestiram.

Jaz nisem pooblaščen škofa
Rožmana tukaj zagovarjati.
On mojega zagovora tudi ne
potrebuje. Rečem pa, da kdor
pozna škofa Rožmana, vsaj to-
liko, kot ga poznam jaz, mi bo
potrdil, da ga ni v Sloveniji
bolj navdušenega Slovence, kot
je škof Rožman. Osebnega po-
znana in vem kaj govorim. On
ni samo cerkveni predstojnik,
pač pa tudi predstojnik in vo-
ditelj zavednega katoliškega
naroda v Sloveniji.

Če se je škof Rožman odzval
povabilu in se udeležil Rupni-
kovega umeščenja, je storil to,
kar bi vsakteri izmed vas na-
pravil, če bi bil na njegovem
mestu.

Ako ste obkoljeni od sovraž-
nika, ki vam grozi s smrtjo in
uničenjem vsega kar imate in
kar zastopate, se boste ukazu
pokorili or else . . .

Takim ukazom se v starem
kraju dandanes pokori marsi-
kateri Slovenec, bodisi katoli-
čan ali nekatoličan. Vpoštevati
je treba razmere in okoliščine,
v katerih se naš narod v stari
domovini nahaja. Noben zave-
den slovenski rojdljub ni pri-
jatelj Hitlerjeve bande. Ako se
pa zatajevalno pokori Hitlerje-
vim gestapovskim ukazom, je v
to pristopen, če hoče ostati pri
življenju.

Vprašam tudi, kje je dobila
uprava SANSa pravico napada-
ti in kritizirati škofa Rožmana
zaradi njegovega pastirskega li-
sta?

Komu so okoliščine in razme-
re v Sloveniji bolj poznane,
nam v Ameriki živčim ali
onim, ki v njih živijo?

Škof Rožman živi v Sloveni-
ji, on vidi kaj se godi. Njemu
so razmere znane. On vid in
zna, kaj se kuje in kaj se na-
merava storiti. Na podlagi vse-
ga tega je potom pastirskega
lista vernike opozoril na gro-
zodejstva, ki se vršijo in ki se
nameravajo v bodoče po zločin-
cih izvršiti. S tem je storil sa-

mo svoje dolžnost, kot škof in
predstavniki verskih.

Kje je dobila uprava SANSa
pravico vmešavati se v ta zade-
ve?

SANSova naloga je tudi bila
pomagati in delati nato, da bi
prišlo do sporazuma in edinst-
venosti med ameriškimi Hrvati
in Srbi.

Naloga SANSa je bila in je,
delati nato, da bi prišlo med
ameriškimi Slovenci, Srbi in
Hrvati do prijateljskih odnoša-
jev.

Je li SANS vršil to nalogo?
Ravno nasprotno!

Danes je med Srbi in Hrvati
večji razdor, kot je bil kedaj
poprej. In ne samo to, danes
je večji nesporazum med ami-
riškimi Jugoslavlani, kot je bil
kedaj med nami.

To pa še ni vse. Celo med
nami ameriškimi Slovenci so
gotovi člani SANSa uničili ono
slogo in ono edinstvenost, ki je
bila med nami potom kongresa
dosežena.

Namesto sloge, se seje raz-
dor in nesporazum.

Bo li SANS to delo nadalje-
val?

Ako hočete, da se SANS ob-
drži, se mora opustiti vse napa-
de na "klerikalce" in na vse
druge stranke.

Opustiti se mora vse delo,
12. aprila 1944.

tikajoče se natanje uprave in
notranjih političnih zadev Slo-
venske in bodoče Jugoslavije.

Opustiti se mora vse, kar bi
povzročalo nadaljni prepri in
razdor med ameriškimi Slovence-
ci in aploh Jugoslavlani.

Vse delo SANSa od sedaj na-
prej se mora vršiti točno in na-
tančno po določilih inkorpori-
ranih resolucijah sprejetih na
kongresu in resoluciji Rev. Fa-
ther Voduseka.

Zato izjavljam:

Jaz in oni katoliško misleči
Slovenci in Slovenke, ki jih tu-
kaj zastopam, želimo, da SANS
ostane. Zahtevamo pa, da se
vse poslovanje vrši natančno po
določilih izraženih v zgoraj
omenjenih resolucijah.

Izjavljam dalje, da jaz in
oni, ki jih tukaj zastopam, ho-
čemo in želimo z našo pomočjo
SANSom sodelovati in to po-
polnoma v smislu in določil
izraženih v omenjenih resoluci-
jah. Naglašam pa, da oni, ki
s tem ne soglašajo in ki gori
omenjenih resolucij vpoštevati
nočejo, naj SANS zapustijo.

SANS je bil ustanovljen
kot nepristranska in nadstran-
karska organizacija in mora
kot tak ostati.

Josip Zalar,
blagajnik SANSa.

DRUŠTVENA NAZNANILA

**DRUŠTVO VITEZI SV. FLO-
RIJANA, ŠT. 44, SOUTH
CHICAGO, ILL.**
Prememba datuma sej. Skup-
no ur. obhajilo

Tem potom se naznanja vsem
onim, ki niste bili na zadnji se-
ji sklep iste, da smo sedaj za
pomladansko in poletno dobo
premenili datum naših rednih
mesečnih sej s prve nedelje na
prvi torek v mesecu, zvečer ob
osmih. Torej bo prihodnja naša
seja v torek, 2. maja.

Kakor gremo vsako leto po-
vodom imendana patrona naše-
ga društva sv. Florijana v cer-
kev; tako se bo tudi letos in si-
cer v nedeljo, 7. maja ob osmih
darovala peta sv. maša po na-
menu društva, med katero pri-
stopimo k sv. obhajilu. Spove-
dovanje se vrši v soboto popold-
ne in zvečer. Zbiramo se v ne-
deljo ob 7:30 v navadni dvorani.

Znano je vam, da je večina
naše mladine v armadi; zatorej
očetje, bratje in sorodniki na-
ših članov-vojakov, čeprav ste
že izvršili velikonočno dolžnost,
storite to dolžnost še enkrat za
naše in vaše člane, da bi se kma-
lu srečno in zmagonosno vrnili
v naše okrilje, saj iste že težko
in srčno pričakujemo.

S sobratskim pozdravom,
Wm. F. Kompare, predsednik;
John Likovich, tajnik;
Frank Juvanič, blagajnik.

**DRUŠTVO MARIJE SEDEM
ŽALOSTI, ŠT. 81, PITTS-
BURGH, PA.**

Na seji dne 16. aprila so čla-
nice določile, da bomo zopet le-
tos kakor vsako leto, prejeli
skupno sveto obhajilo. v spom-
in na vse umrle in žive mate-
re na Materinski dan, dne 14.
maja v cerkvi Marije Vnebozve-
te, 57 Butler cesta ob osmih uri
zjutraj. Ta sveta maša bo da-
rovana posebno za vse naše ma-
tere-članice društva. Članice se
torej opominja in vabi, da se
združijo skupaj s sosestrami
članicami in da skupno prejme-
mo sveto obhajilo. Ker je to še
v velikonočnem času, članice,
katere še niste opravile svoje
velikonočno spoved, lahko ob
tem času to storijo in tako tudi
izpolnijo svojo dolžnost, kakor
katoličanke.

Naše nadzornice so dale svo-
je poročilo na tej seji, iz kate-
rega je razvidno, da naše dru-
štvo lepo napreduje. Članicam
se priporoča, da naj nagovarja-
jo svoje prijateljice, da pristo-
pijo k našem društvu, ako še
niso. Imamo še dva meseca ča-

sa v tej kampanji, pa smo žal
še precej daleč od kvote do se-
daj. Torej če boste šle na delo
in nam pomagale, bomo more-
biti lahko dosegle kvoto.

S pozdravom,
Frances Lokar, predsednica.

**DRUŠTVO SV. MIHALJA,
BROJ 163, PITTSBURGH, PA.**

Evo, javljam vam žalosno
vjest, opet nas nije zaboravila
nemila smrt, pač je dne 24.
marca nam oduzela našu vred-
no članicu i sestru Heleno Per-
šin-Tucibat nakom kratke bo-
lesti.

Pokojna sestra rojena Bert
17. januara, 1877 u selu Rib-
nik, fara Lipnik, kotar Karlo-
vac, Hrvatska. Pokojna bila
udata prvi put sa Mihaelom
Peršinom iz Dolnje Stranice,
iza njega ostala udova se čer-
tvero nejakie dece. Došla je u
Ameriku leta 1921 i pristopila
v naše društvo 18. novembra,
1921. Istega leta se opet udala
sa Petrom Tucibatom. Posle za
nekoliko godina se je odselila u
Johnstown, Pa., gdje prominu-
la.

Na 27. marca se je vršil spro-
vod iz Barentinčičevega po-
grebnog zavoda u crkvu sv. Ro-
ka, gdje je darovao sv. misu
Rev. K. Šošarić; pokopana bi-
la na katoličkom Grandview
grobљу, gdje je predsjednik
društva sv. Roka, broj 5 HBZ
držal govor nad odprtim gro-
bom. Iskrena mu hvala u ime
našeg društva!

Naše društvo uslijed odalje-
nosti nije se moglo udeležiti po-
greba za pokojnom sestrom, ne-
go smo naručili tri sv. mise.

Pokojna sestra ostavlja u
kraju dva sina, ovdje žalujoče
kćere: Helen u Jacksontown,
O., Frances udata Pugar, dva
zeta, unučadi in sestru, te više
užje rodbine i prijatelja.

U ime našeg društva izreče-
mo omenjenoj rodbini duboko
naše sožaljenje, a pokojnoj se-
stri vječni mir o počinak!

Matt Brozanić, tajnik.

**DRUŠTVO MARIJE POMOC
KRISTJANOV, ŠT. 165, WEST
ALLIS, WIS.**

Prosimo, pridite v velikem šte-
vilu na prihodnjo sejo, 7. ma-
ja ob 2. uri popoldne. Po seji
bomo imele tudi prigrizek, ker
nam je obljubila sestra Mrs.
Angeline Kastelic, S. 64th St.
orehovo potico in druge so tudi
rekle, da bodo nekaj prinesle;
torej žal bo vam, ako ne boste
prišle.

Na zadnji seji smo se tudi le-

po zabavala, ker je sestra Mrs.
Mary Bojants prinesla kunka,
veliko polico in čaj ter vino,
ker smo praznovali njen rojst-
ni dan. Vesela smo bile vse,
zatorej vas zopet vabim, da pri-
dite na prihodnjo sejo.

Zahvaljujem se tudi Mrs.
Mary Zore in Mrs. Josephine
Certelic za darilo, ki ste ga pri-
nesli na sejo. Ali bo katera kaj
prinesla za prihodnjo?

Žalostno vest imam tudi za
poročati, da je umrla naša se-
stra Antonia Kozmut in starosti
46 let. Zapustila je soproga, tri
hčere in enega sina ter več so-
rodnikov in prijateljev. Bog jo
je rešil trpljenja na zemlji in
jo poklical k večnemu počitku.
Naj jih sveti večna luč! Preo-
stalim izrekamo globoko soža-
lje!

Vsem našim bolnim članicam
želimo ljubega zdravlja.
S sestrami pozdravom,
Mary Petrich, tajnica.

**DRUŠTVO MARIJE POMA-
GAJ, ŠT. 174, WILLARD, WIS.**

Drage mi sosesestre: V sled
sklepa na naši glavni seji bomo
tudi letos priredile bazar in ve-
selico v korist društva in sicer
na Materin dan, 14. maja. Ta
dan se že bliža; gotovo ste že
kaj pripravile v ta namen, če
pa ne, je še vseeno priložnost
ali čas da to izvršite. Res se v
tej dobi stvari težko dobi, toda
vaša dobra volja bo menda tudi
to oviro premagala, saj potem
res ne vemo, če nam bo mogoče
še kaj sličnega prirediti, skoro
gotovo ne! Zato vas prosim, da
naj se zdaj vsaka malo potru-
di v ta namen, saj veste kako in
kaj, kakor vsako leto, da bomo
s tem dosegle uspeh. Seveda,
vabljene ste pa že vse danes na
to našo prireditev 14. maja in
prijeljte svoje družine; saj
Materin dan je samo enkrat v
letu.

Zaeno prijazno vabimo tudi
vse drugo občinstvo. Dobro
nam došli! Bazar se prične že
popoldne, zvečer bo pa ples in
zabava za vse.

S pozdravom,
Mary Gosar, tajnica.

**DRUŠTVO SV. STEFANA,
ŠT. 187, JOHNSTOWN, PA.**

Naša prihodnja seja se bo vr-
šila drugo nedeljo prihodnjega
meseca, to je dne 14. maja, na
katero vas že danes prijazno
vabim; udeležite se torej iste v
velikem številu.

Zaeno poročam, da se je mor-
al naš bivši tajnik brat Peter
Bukovec Jr. v svrhu operacije
podati v bolnišnico; nahaja se
v Lee Homepaths bolnišnici v
Johnstownu. Dragi mi bratje
in sestre, obiščite ga v bolni-
šnici, česar bo gotovo vesel. Za-
eno želim bratu Bukovcu, da bi
kmalu okreval in se vrnil zdrav
k svojim dragim domačim.

S pozdravom,
Mary Swigle, predsednica.

**DRUŠTVO KRISTUSA KRA-
LJA, ŠT. 226, CLEVELAND, O.**

Kakor znano, vas je naša se-
stra tajnica v Glasilo na našo
zadnjo sejo potom Glasila po-
vabila (vršila se je na Cvetno
nedeljo) z opombo, da bo na
tej seji nekaj posebnega. In
res, seja se je pričela kakor obi-
čajno in ni bilo sprva nič po-
sebnosti; članstvo je že godr-
njalo, čemu se je o posebnosti
v vabilu omenilo.

Pri točki "zadeve" v korist
društva in Jednote" je pa naša
blagajničarka sestra Trunk po-
tegnila iz svoje ročne torbice
majhno škatljico ponudivši jo
našemu večletnemu predsedni-
ku bratu Frank Fabjanu, ki je
isto odprl in nam pokazal taj-
no vsebino; zelo smo bili izne-
nadeni in radovedni, kdo bo to
stvar dobil? Bila je namreč le-
pa zlata broška z Jednotnim
znakom, katero naj bi brat
Fabjan pripel našim mlajšim taj-
nici Miss Angeli Mencin, pa za-
to menda ni imel korajže ter je
isto izročil naši sestri zapisni-
karici, da naj namesto njega
pripne odlikovanki od društva

naklonjeni spominaki dar.

Brat predsednik se je zatem
v imenu društva tajnici zahva-
lil za njeno agitacijo v zadnji
kampanji, ker je pridobila to-
liko novih članov, da je dosegla
predpisano kvoto in še celo več.

S tem je za društveno blagajno
doprinesla \$100 (nagrada od
Jednote). Dalje je apelirala, da
naj našo tajnico tudi drugi čla-
ni in članice posnemajo; v zo-
petnem slučaju zmage bo brat
Fabjan vsakemu zmagovalcu še
posebej kupil par novih čevljev,
kajti za tako naporno delo je
treba storiti marsikak korak;
predsednikov apel se je nana-
šal na sedanjo zlatojubilejno
kampanjo. Morda bomo zopet
dosegli enako čast? Poskušaj-
mo torej našo srečo! Hvala
bratu predsedniku za njegove
spodbudne besede in ponovna
hvala tudi naši sestri tajnici!

Potem je nekdo na mizo pri-
nesel kozarce in vina, pa smo
spili vsak enega na zdravje na-
še sestre Angele Mencin, da bi
še v bodoče tako pridno delo-
vala za društvo.

Po seji nas je pa naša tajni-
ca vse povabila v pritličje SND,
kjer nas je fino "potretala," da
se je njena denarnica precej
skršila; jaz bi ne bil rad tedaj
v njeni koži.

Skklepu še svetujem, da na
kaki morebitni naši veselici ni-
kar ne delegirajte našega pred-
sednika za pripenjanje šopkov,
kajti potem bi ga gotovo nihče
ne nosil. Da, v resnici, prijet-
no je bilo na in po naši zadnji
seji. S pozdravom,

Frank Jansa, podpredsednik.

**NOVI GROBOVI V CLEVE-
LANDU**

Jernej Lah

Po dolgi bolezni je umrl na
svojem domu Jernej Lah, star
73 let. Doma je bil iz Velikih
Blok, odkoder je prišel v Cleve-
land pred 41 leti. Tukaj zapu-
šča soprogo Katarino, rojena
Intihar, doma iz Žirovnice pri
Cerknici, tri sinove: Charlesa,
Franka in Louisa in več drugih
sorodnikov, v starem kraju pa
enega brata in tri sestre. Stano-
val je na 1127 E. 72. St. Bil
je član društva Srca Jezusove-
ga, samostojno.

Joseph Barle

Dne 20. aprila je umrl v
St. Lukes bolnišnici po tri te-
denski bolezni rojka Joseph
Barle, po domače Sirkov Jožek,
star 55 let. Stanoval je na 3618
E. 78. St. Doma je bil iz Gor-
njega Kamna, fara Dobrnič,
odkoder je prišel sem pred 37
leti. Bil je član društva Mir št.
10 SDZ. Tukaj zapušča bra-
trance Louisa, Franka in Lud-
vika Barle ter sestrično Ano
Maltar.

Matiija Delisimunovič

Po kratki bolezni je umrl na
svojem domu, 14804 Westropp
Ave. Matija Delisimunovič
(Delly), star 78 let. Bil je vdov-
ec. Prej je živel v Randallu
in v Newburghu. Tukaj zapu-
šča otrok: Mary omož. Sintič,
Johna, Frances omož. Zakraj-
šek, Franka, Josepha, Caroline
omož. Smith, Louisa, Ano omož.
Schirilla, Nikolaja, Edwarda in
Williamsa, 18 vnukov, štiri pra-
vnuke in več sorodnikov. Rojen
je bil v Petričkom selu pri Žum-
beraku. Tukaj je bival 55 let.

Amaliija Duša

Po dolgi bolezni je umrla na
svojem domu Amaliija Duša, ro-
jena Justin, stara 52 let. Doma
je bila iz vasi Dobračeva, fara
Žiri, odkoder je prišla v Cleve-
land pred 34 leti. Tukaj zapu-
šča soproga Antona, sina Anthony,
hčeri Molly Kekič in Mary Lun-
der ter enega vnuka. Stanovala
je na 1407 E. 51. St.

**Tragedija v slovenski
naselbini**

V pondeljek se je zgodila v
slovenski naselbini v Cleve-
landu žalostna tragedija, ko je
zakonski mož v pijanem stanju
streljal na svojo ženo in jo ubil,

dočim si je sam skušal vzeti
življenje, kar se mu pa ni po-
srečilo. Tragedija se je izvr-
šila okrog šeste ure zjutraj.

Žrtev je 50 letna. Terezija
Matos, stanujoča na 1138 E.
60. St. Kot pripovedujejo so-
sedje, je prišlo med zakoncema
do prepira že v nedeljo večer.
Takrat je mož, 52 letni Anton
Matos, z nožem navalil na svojo
ženo, ki mu je pa ušla in prebi-
la noč pri sosedih. Ko se je zju-
traj vrnila, se je prepil obno-
vil. Mož je pograbil puško in
zael streljati po hiši. Po ste-
nah in po stropu so luknje od
nabojev.

Žena je zopet zbežala iz hiše,
toda mož je skočil zanjo in
strel jo je p o g o d i l v desno
stran. Naglo so jo odpeljali v
Mt. Sinai bolnišnico, kjer je eno
uro zatem umrla.

Po tem strašnem dejanju si
je skušal mož vzeti življenje.
Večkrat je sprožil puško proti
sebi, toda vsak strel je šel mi-
mo. Končno je vzel kuhinjski
nož in si zadal več ran, ki pa
niso nevarne. Zdaj se nahaja v
mestni bolnišnici pod policijs-
kim varstvom.

Ob času tragedije je bila v
hiši na bolniški postelji 72 let-
na mati umorjene, Terezija Pi-
žem, ki je bila tako preplaše-
na, da ni mogla niti povedati
policiji, kaj se je zgodilo.

Mož je bil zaposlen v Clark
Mfg. Co., na 1830 E. 38. St.
Dva sinova nesrečne družine
sta v službi Strica Sama, oba
pri motarici. Eden je v Great
Lakes Ill., v treninji, star 19
let, drugi, star 22 let, se pa na-
haja nekje na morju.

P o k o j n a Terezija Matos,
roj. Pižem, je bila rojena v
Clevelandu. Bila je članica
sv. Marije Magdalene št. 162
KSKJ. Pogreb se bo vršil iz
Zakraskovega pogrebnege
zavoda. Čas pogreba še ni do-
ločen.

**BRAT IN SESTRA
V ARMADI**

S I/C John J. Tezak Jr.

Yemen 3/C Mary Tezak
Sobrat John Tezak Sr., bivši
Jolietčan in član društva sv.
Jurija, št. 3 KSKJ, sedaj živeč
s svojo ženo v Gary, Ind., na
1829 Chase St., nam je poslal
gornji dve sliki za objavo v
Glasilo in sicer radi tega, ker je
to bolj redek slučaj, da sta brat in
sestra v službi Strica Sama, kar
je to pri tej družini. Navede-
ca spadata tudi h goriomenje-
nemu društvu.

John J. Tezak Jr., rojen v Jo-
lietu, je pohajal v ondotno far-
no šolo sv. Jožefa. V ameriško
mornarico je stopil 6. novem-
bra, 1941, sedaj je mornar po-
vega reda S I/C in lovi Japon-

ce nekje na Pacifiku.

Mary Tezak, rojena tudi v
Jolietu in graduatinja ondotne
slovenske farne šole sv. Jožefa,
je stopila v WAVES oddelek 1.
decembra, 1943. Svoje prvo
pettedensko vezbanje je nare-
dila v Bronxu (New York), zad-
njih osem tedov je bila pa v
Cedar Falls, Iowa. Zdaj je
uslužbena kot Yeomen 3/C v
Washingtonu, D. C.

Naše čestitke gotovo ponos-
nim staršem, njih sinu in hčeri
pa vse najboljše v službi za do-
movino.

**ZAHVALA DOBROSČR-
NIM**

Sheboygan, Wis. — P o t o m
vključenih društev pri tukaj-
šnji podružnici slovenske sekci-
je št. 4 JPO smo se zavzeli, da
napravimo nekoliko denarja,
katerega bomo rabili za stroške
s pošiljanjem obleke našemu
narodu v Jugoslaviji, ko bo to
mogoče.

Člani odbora podružnice so
darovali ali preskrbeli 10 do-
bitkov, za katere se je prodaja-
lo tikete, kar je prineslo čiste-
ga prebitka \$201.45; to vsoto je
blagajnik vložil v tukajšnjo
hranilnico do časa, ko se bo ra-
bila.

Dobitkov so bili deležni slede-
či: Joseph Renusha, Clara Su-
scha, J. Renusha, društvo Brat-
je Zaveze, skupina pri J. C.
Rupnik, Anna Modetz, Daniela
Povsic, Martin Jelenc, Anton
Bereč in Johana Gorenc.

Predsednica podružnice Mrs.
Marie Prislend se prisrčno za-
hvaljuje vsem za trud. S prodaj-
no knjižice, kakor tudi najlepša
hvala darovalcem dobitkov. Tu-
kaj imamo zopet dokaz, kaj vse
se lahko napravi v skupnosti in
z dobro voljo v tako kratkem
času. **Johanna Mohar**,
tajnica podružnice št. 4 JPO-SS

IZ URADA

Slovenskega ameriškega narodnega sveta
3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Važno naznanilo—Konvencija SANSa

Na seji SANSovega izvršnega odbora, ki se je vršila v Chicagu dne 12. aprila, je bilo soglasno zaključeno, da se v prvi polovici julija vrši redno zborovanje ali konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta. Natančni datum in prostor bo določil upravni odbor potem, ko bo izdelan popoln načrt za reprezentacijo SANSovih podružnic in na kongresu izvoljenih odbornikov. Zastopstvo imajo v glavnem tvoriti podružnice po svojih delegatih, ki so pripomočniki zgraditi naš svet in ki so gmotno in moralno podprle njegovo delo. Upravni urad ima nalogo izdelati načrt za podlago zastopstva v smislu tega pravca.

Vse SANSove podružnice so naprosene, da kooperirajo z upravnim uradom pri izdelavi tega načrta s tem, da točno in pravilno izpolnijo vprašalne pole, ki bodo v par dneh oddane na podružnične tajnike. Na podlagi prejetih informacij bo izdelan načrt in predložen celokupnemu izvršiteljskemu odboru v odobritev. Namen izvršnega odbora je, da bodo naše podružnice reprezentirane na podlagi sledečih kvalifikacij: Število posameznih članov, število k podružnicah pripadajočih in prispevajočih društev in prispevana vsota.

SANSove podružnice sestajajo in poslujejo na raznovrstne načine: Nekateri podružnični sestojijo iz posameznih članov, druge iz posameznih članov in društev, tretje samo iz prispevajočih društev, četrte iz podružnic, ki podpirajo gibanje le s prostovoljnimi prispevki od rojakov ali s prispevki od raznih zabavnih prireditev. Imamo tudi podružnice, ki v finan-

čnem prispevanju niso veliko pripomogle ali celo ničesar. Logično je torej, da zastopstvo na konvenciji za vse te podružnice ne more biti enako. Upoštevati se mora faktično delo. To je SANS! O njegovi bodočnosti naj torej razpolagajo in odločajo oni, ki so ga zgradili.

Tajniki! Kadar prejmete vprašalne pole iz SANSovega urada, izpolnite jih čim preje in navedite vse formacije, da nam bo mogoče čim pravičneje rešiti vprašanje o upravičenosti števila delegatov vsake podružnice.

Izvršni odbor je tudi zaključil, da bo SANS plačal iz centralne blagajne le dnevnice delegatom. Za vozne stroške bo morala skrbeti podružnica. Iz tega razloga naj podružnice skušajo ojačiti svoje blagajne v ta namen. Bodočnost SANSa je v rokah njegovih podružnic in članstva. Te tvorijo njegovo telo in življenje.

Slovenski narodni kongres mu je ustvaril le bistvo za tvorbo telesa in mu določil glavo, ki ima nalogo to telo zgraditi in ga voditi v smislu sprejetih resolucij. Naloga konvencije bo v glavnem presoditi izvršeno delo, odločiti o temeljnih vprašanjih, ki se nanašajo na pravilno tolmačenje in razumevanje kongresnih resolucij in izvoliti odbor, ki bo vodil nadaljnje posle najvažnejšega slovenskega političnega gibanja v Ameriki.

Važnosti bodoče konvencije torej ne moremo samo površno poudarjati. Njen uspeh ali neuspeh je odvisen od zanimanja, ki mu ga bodo posvetili SANSovi člani in krajevne podružnice.

Mirko G. Kuhel, izvršni tajnik.

Janko N. Rogelj: SLOVENSKA POMOŽNA AKCIJA

Vsem tistim, ki me vprašujejo pisмено in ustmeno, zakaj zadnja dva meseca nisem pisal za slovensko sekcijo Jugoslovanskega pomožnega sklada, je moj odgovor sledeč:

Naša pomožna akcija je dobila pisмено prošnjo od The President's War Relief Control Boarda, ki nadzoruje vse vojne pomožne akcije v Ameriki, da naj od 18. januarja do 15. februarja, 1944 ne apeliramo za denarne prispevke, ker takrat se je vršila kampanja za četrto vojno posojilo. Istotako je bila izražena želja, da naj storimo isto, ko se bo vršila kampanja ameriškega Rdečega križa, ki se je zaključila 31. marca.

Tega sem se držal, da sem bil v soglasju s preje omenjeno pisμένο prošnjo.

Glavni blagajnik Leo Jurjovec mi poroča, da so bili za mesec februar sledeči dohodki:

John Habyan, tajnik lokalnega odbora št. 31 je poslal \$110.15; A. Cedilnik, blagajnik lokalnega odbora št. 34 je izročil \$75; Lessar Barber Shop, Eveleth, Minn. (št. 31), \$73.50; Glas Naroda naročniki, \$19.50; blagajnik lokalnega odbora št. 13, Joseph Germ, \$170.15; tajnik podružnice št. 44 SANS, Frank Praznik, \$21.70; tajnik podružnice št. 9 SANS, John Dolence, \$9.85; Joseph Durn, tajnik lokalnega odbora št. 35, Collinwood, O., \$400; Emma Shinkus, blagajničarka lokalnega odbora št. 22, La Salle, Ill., \$200, in tajnik lokalnega odbora, št. 33, John Vitez, \$27.50.

V mesecu marcu so prispevali sledeči: Naročniki lista Glas Naroda, \$15; pevec Mr. Cukalec je daroval od svojega koncerta \$25; Louis Arko, blagajnik lokalnega odbora št. 48, Barberton, O.,

\$110, darovali so sledeči: Slovensko samostojno društvo Domovina \$20, nabrano na seji društva Domovine, \$20.35; društvo sv. Jožefa, št. 110 KSKJ, \$25; društvo Srca Marije, št. 111 KSKJ, \$25, in društvo sv. Martina, št. 44 ABZ vsoto \$20; Anton Zornik, tajnik lokalnega odbora št. 40, Herminie, Pa., \$10; društvo št. 756 SNP, Newark, N. J., \$9; Nick Povše, blagajnik lokalnega odbora št. 12, Pittsburgh, Pa., \$20.50; Alexander Škerly, blagajnik lokalnega odbora št. 25 je poslal \$59; blagajnik lokalnega odbora, št. 2, Cleveland, O., Joseph Okorn je poslal ček za \$1,000; John Vitez, blagajnik lokalnega odbora št. 29 je prispeval \$6.62, in Mrs. Agnes Justin, Valley, Wash., je poslala \$5.

Dne 1. aprila je bilo v blagajni JPO-SS skupno \$70,873.34. Vseh stroškov je imel odbor dosedaj samo \$79.50.

Odbor za nabrani denar kupuje vojne varčevalne bonde, katerih ima danes za vsoto \$67,345.94.

To je poročilo za dva meseca, v katerih nismo apelirali za denarne prispevke. Brat Louis Champa, blagajnik lokalnega odbora št. 6 JPO-SS, mi poroča, da so na Elyu, Minn., nabrali denarne prispevke od hiše do hiše, in sicer pod vodstvom sedanje tajnice Mrs. Frances Jenko. Poslal je in nabiranje se vrši kar naprej. Glavnemu blagajniku že \$500.

Mr. John Kerashnik iz Burley, Idaho, mi je poslal še februarja \$10. To je menda že njegov tretji ček. Tako je poslal vsoto \$7 Mr. Ignac Benkše iz De Pue, Ill. Mrs. Katherine Penica pa mi je poslala vsoto \$125 iz Klein, Mont.

Naša pomožna akcija gre svojo nemoteno pot naprej. Čas pa se približuje, ko bo potreba temeljito pospešiti naše delo, da bomo nabrali kaj več

denarnih prispevkov. Konec vojne se bliža, Slovenija bo kmalu osvobodjena, in takrat bo potreba takojšnje pomoči za vse one hrabre slovenske borce: Očete, matere, fante, dekleta, otroke in starce, ki vsak po svoje branijo svojo sveto slovensko zemljo pred sovražnikom.

Nad Slovenijo brnijo sedaj tudi ameriški zrakovlopi-osvoboditelji, brnijo veselo in upajočo melodijo bližajoče se svobode in rešitve. Prihajajo od tam, kjer se rdečijo škrlatno-rdeče večerne zarje, a od kristalno rumenih jutranjih zarj se svetilka žarek slovenskega bratoljubja. Nova in združena Slovenija vstaja iz tisočletnega robstva in trpljenja, iz triletnega boja in umiranja. To je naša krvaveča rodna gruda, katere del smo tudi mi ameriški Slovenci.

Kaj imamo, da lahko damo tako velikih in zgodovinskih časih. Dobro besedo, bratsko tolažbo in ameriški dolar. Vse lahko damo, saj smo svobodni, prosti in zdravi. Daj, brat, daj; pomagaj sestra!

APEL NA DOBRA SRCA

Cleveland (Collinwood), O.—Tukajšnja podružnica št. 35 JPO-SS, za okrožje Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., ponovno apelira na naš narod, na dobra jugoslovanska srca, naj se odzove klicu odbora in društvenih zastopnikov. Prihodnjo nedeljo, 30. aprila bo podan namreč pester koncert, za katerega sta se zavzela tukajšnja slovenska pevka s k zboru Slovan in Jadran. Sodelovala bo tudi naša tukajšnja mladina, naši mladi pevci od pevskega zbora SDD in njihov godbeni odsek. Sledenje ste imeli priliko slišati v nedeljo 16. aprila; užitek jih je bil poslušati. Dalje nastopita tudi pevki Turk in Turkman od pevskega zbora Zarja. Miss Unetich bo pa nastopila v solospvu.

Pod vodstvom Mr. V. Coffa bo vprizorjena živa slika. Pevska zbor Slovan in Jadran se že delj časa pripravljata za ta nastop in bosta podala nekaj lepih slovenskih pesmi. Ves prebitek prireditve bo v korist tukajšnje podružnice, ki zbira prispevke za našo rojstno domovino, da zberemo čim več za od pomoč, kadar bo za to čas prišel.

Pričetek programa bo ob treh popoldne. Po programu se bo servirala okusna večerja za primerno ceno, in po večerji bo prosta zabava in ples. Slehernega Slovenca je dolžnost, ter Jugoslovanov sploh, da se te prireditve udeleži. Daj, pomagaj brat, pomagaj sestra svojim krvnim bratom njih borbi za osvoboditev iz sužnosti. Kadar se rešijo največjega zla, ki je še katerikoli zadel naš narod v domovini, da jim bomo zamogli pomagati vsaj delno olajšati trpljenje pomanjkanja in bede, katere jih je zadel. Hitlerizem kot fašizem jih je oropal vsega; torej potrebe bodo velike.

Naš trud in apel naj ne bo zaman; naj bo naše delo s tem poplačano, da se udeležite te kulturne priredbe in daste tudi s tem priznanje pevskim močem, katere se trudijo mesece in mesece, da vam podajo par ur prave duševne hrane kot vžitka.

Pomnite, da slovenska pesem v tej deželi, v deželi demokracije, se še vedno svobodno razlega čes. Upajmo, da ni več daleč čas, ko bo zaorala tudi kaj kmalu prelepa pesem v naši rojstni domovini, posebno še v Primorju. Da se bo razlegala pesem "Morje adrijsko..." in lepa zelena "Soča" itd.

Prošeni ste tudi, da prispevate vsak po svoji moči z mesečnimi prispevki v ta namen, kakor tudi, da zbirate prodajne znamke (Sales Tax), katere podružnica vnovči in dobi nekaj potrebnega denarja na ta način.

Zbirajmo, prispevajmo v svoji sobratski zavesti za trpeče in bedne rojake v stari domovini.

Torej napolnimo dvorano Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., v nedeljo, 30. aprila do zadnjega sedeža. Odbor kot društveni zastopniki se trudijo po svojem in ne delajo zase, pač pa za krvaveči narod, iz katerega prihajam jaz in ti. Torej naša skupna dolžnost je, da se tega zavedamo.

Na svidenje v nedeljo 30. aprila!
Joseph F. Durn, tajnik, podružnice št. 35 JPO-SS.

Pristopajte h K. S. K. Jednoti!

SLOVENSKA PESEM BO DONELA!

Cleveland (Collinwood), O.—Ze pred enim mesecem je bila uradno napovedana težko pričakovana pomlad, toda do danes smo iste še prav malo občutili, ker nas starka zima bolj počasi zapušta.

Vseeno bo bolj gorke pomladansko sonce menda kmalu privabilo prve pomladanske cvetke na naših vrtovih in drevje bo polagoma zopet ozelenelo, kar nam tudi zopet došli robini oznanujejo.

K pomladanskim cveticam lahko prištevamo naše slovenske pevke s zborom, ki se bodo v tej dobi zopet pred občinstvom oglasili s svojimi krasnimi pesmimi točkami, katerih so se tekom zime vadili.

Gojiti petje, ali kulturo v teh resnih časih je nekaj zvišenega, na kar je narod lahko ponosen, posebno še nam, ko nam je vojna pobrala skoro vse mlade močiče, starejši smo pa dolge ure zaposleni po tovarnah tako, da nam bolj malo prostega časa preostaja.

Vseeno smo tukaj v Collinwoodu na kulturnem polju še precej močni; imamo namreč še tri pevske zbornice in sicer "Jadran," "Slovan" in mladiški zbor Slovenskega delavskega doma. Ti trije združeni skupaj bodo podali občinstvu zelo lep koncert prihodnjo nedeljo, 30. aprila ob treh popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. in sicer pod pokroviteljstvom podružnice št. 35 JPO-SS, ki zbira prispevke v pomoč trpečim Slovincem v stari domovini.

Kaj si misliš, dragi rojak in rojkinja c naših pevskih zborih? Kaj ne, koliko svojih prostih ur ti pevci in pevke žrtvujejo, pa tudi denar. In čemu? Ker ljubijo našo slovensko pesem in svoj narod.

Dvoje narodnih dolžnosti nas veže, da se udeležimo tega koncerta v nedeljo in sicer prvič, da s tem pokažemo našim pevcem priznanje za njih trud in žrtve za svoj narod, drugič pa ker bo šel ves čisti prebitek v sklad pomožne akcije.

Kakor že omenjeno, se koncert prične ob treh popoldne. Po istem bo servirana okusna večerja, zatem nas bo pa pri plesu zabaval Vadalnov orkester. Vstopnina h koncertu je 75 centov, samo za ples pa 50 centov.

Naj ponovim v tej zadevi lepe besede našega podružničnega tajnika Mr. Joseph F. Durna, objavljen pred nekaj dnevi v "A. D.": Bratje Slovenci in Slovenke! Naj ne bo ta moj apel na vas zaman! Pokažite svojo narodno zavednost in da imate srce človekoljuba, da ste tukaj tudi pripravljeni pomagati obubožanemu narodu tamkaj preko oceana, ki krvavi že dolga tri leta!

Poleg tega dobrega namena, je pa tudi za nas dobro, če dobimo par ur duševnega užitka, da tako vsaj malo pozabimo na naše vsakdanje skrbi in sedanjno vojno občeja človeštva, ko gre brat proti bratu... Da bi že res prišel oni zaželjeni čas, da bi lahko rekli: "Mir ljudem na zemlji! Prosti smo tujega tiranstva," in da bi

takih apelo na narod ne bilo več treba.

Z rodoljubnim pozdravom,
George Panchar,
član društva št. 169 KSKJ.

VSEM JUGOSLOVAN. STARŠEM

Danes služi v vojnih silah Združenih držav na desetisoče sinov in hčera južnoslovanskih staršev in nahajajo se na oddeljenih frontah Vzhoda in Zapada, kjer se bore proti sovražnikom naše demokratske dežele. Naši hrabri sinovi branijo s svojo krvjo našo domovino Ameriko, žrtvujejo svoja mlada življenja za zmago nad tiranijo nacizma in fašizma in za vzpostavljeno svobodo in pravice med ljudstvi in narodi.

Mnogi naši vojaki-junaki, ki služijo pod slavno zvezdno zastavo in ki so sinovi in hčere naših južno-slovanskih staršev, so pokazali hrabrost in odličnost ter so sprejeli od ameriških vojnih oblasti mnogo uglednih odlikovanj in priznanj, kar med nami ne sme biti pozabljeno.

Združeni odbor južno-slovanskih Amerikancev s tem apelira na vse one starše, katerih sinovi ali pa hčere so bili odlikovani v ameriških vojnih silah, ali pa so že padli v boju, da nas pismeno obveste o tem, ker ta odbor želi ohraniti in zbrati vse podatke o njihovih junaških zaslugah; kar bo v trajen spomin našim padlim in odlikovanim sinovom in hčeram.

Vpodatkih navedite ime in priimek odlikovanega ali padlega vojaka ter imena roditeljev, vrsto odlikovanja, vojaški čin (šarža), kraj rojstva, starost vojaka; kje je padel, in v slučajih odlikovanih pa navedite zasluge, radi katerih je bil, ali bila odlikovan, kakor tudi zadnji naslov vojaka.

Vse izčrpne podatke pošljite na naslov:
The United Committee of South-Slavic Americans,
1010 Park Avenue,
New York 28, N. Y.

PROSIJO ZA KNJIGE

Na tisoče beguncev iz osvobojenih krajev Jugoslavije je dospelo s privoljenjem provizorične vlade maršala Tita v južno Italijo in Severno Afriko. Število teh beguncev se s slednjim dnem veča in nastanjeni so v taboriščih zaveznikov, kjer komaj čakajo, da bo osvobodena njihova rodna zemlja in se bodo mogli povrniti na svoje domove. Velik odstotek beguncev se je boril v Narodni osvobodilni vojski in mnogi od teh so ranjeni in pohabljeni.

Naša dolžnost je, da našim bratom in sestram in posebno otrokom, olajšamo težko življenje v tujini in jim prožimo pomoč, ki so jo tako potrebni.

Otrok je posebno dosti v begunskih taboriščih Jugoslovancev in sedaj je omogočeno, da se jim pošlje knjige v njih materinem jeziku. Številni otroci, ki so dospeli v taborišča, morajo biti brez šole, ker nimajo knjig v svojem jeziku, zato bi bilo potrebno, da bi se jim poslalo čim več šolskih knjig, kot čitank, abecednikov, itd.

Apeliramo torej na vse Jugoslovance, da nam pošljejo knjige za te otroke, bodisi v latinici ali cirilici. Knjige bo Združen odbor takoj poslal našim beguncem v taborišča v Južni Italiji in Severni Afriki.

V knjige zapišite ime in priimek darovalca ter iste pošljite na naslov:

The United Committee of South-Slavic Americans,
1010 Park Avenue,
New York 28, N. Y.

Kdo podpira Badoglio?

Za ONA napisal Donald Bell
Korak Sovjetske Rusije v zadevi izmenjave ambasadorjev nikakor ni poslabšal odnošajev med Anglo-Amerikanci in Rusi. Sicer pa tudi ni bilo Rusom do tega, da izzove svoje zahodne zaveznike, pač pa ravno nasprotno—nameravali so s tem izkazati važno uslugo zahodnim velesilam. Nejevolja, katero tako očitno kaže Washington, je le navidezno naperjena proti Rusiji. V resnici pa obstaja precejšnje razlike v naziranjih Washingtona in Londona v pogledu francoskega in precej sorodnega italijanskega vprašanja. In to dejstvo je globlji vzrok zmešnjave, katero je povzročil ruski korak napram vladi Badoglioa.

Poglejmo na dno zadeve. Zakaj sta se Badoglio in kralj Viktor Emanuel mogla držati v južni Italiji. Vsaka vlada mora imeti za seboj nekaj, kar jo drži pokonci. V Italiji more biti ta "nekaj" le italijanski narod, ali pa poveljstvo zavezniških armad. Znano nam je že, da narod v južni Italiji ne mara Badoglioa in kralja. Kar je še fašistov v vodilnih pozicijah, so jima nasprotni, ker ne morejo pozabiti, da sta "izdala Mussolinija."

Vse, kar je proti fašizmu, je neprestano zahtevalo, da se jih odstrani, in da mora priti do sestave nove vlade brez Badoglioa. Protifašistični delavci v Severni Italiji pa so celo še bolj radikalni v svojih zahtevah. Nikdo ne bo trdil, da so delavske mase, ki stavkajo, pristali Badogliove vlade.

Iz vsega tega sledi nepobitno, da moramo pripisati obstoj Badogliovega režima stališču, katero zavzemajo one tri velesile, katerim se je Italija predala—brezpogojno. Katera teh velesil je prijazna Badogliu—Rusija, Amerika in Anglija?

Rusija nima čet v Italiji in dozdaj tudi ni imela neposrednih stikov z njeno vlado potom diplomatskega predstavnika. Pravilno bo torej, da zaključimo, da Rusija ni odgovorna za obstoj Badogliovega režima.

Priznati je treba tudi, da so bili Rusi dozdaj celo nasprotniki te vlade, ter da so v enem delu moskovske deklaracije, ki je bil formuliran od Rusov, izrecno zahtevali demokratizacijo vlade v Italiji. V tej deklaraciji najdemo celo nekaj opravičilu podobnega glede nedemokratskih razmer, vladajočih v Italiji, v dobi prve faze vojaških operacij. Dejstvo, da fašisti še vedno niso bili pregnani iz uradov in da protifašistične stranke še vedno niso v vladi, pa nikakor ni mogoče pripisovati Rusom.

Badogliova vlada obstoja torej po krivdi Anglije in Amerike. Kateri od obeh je pred vsem odgovoren? Pred vsem je treba pomisliti, da je odločilna sila, ki se nahaja za Badogliom, zavezniška okupacijska armada, ki je anglo-ameriška. Do konca preteklega leta je bil vrhovni komandant general Eisenhower, ki je bil tudi odgovoren za vse narebde italijanskemu narodu in njegovi vladi. Po njegovem poveljstvu v Italiji, in s tem tudi odgovornost, general Alexander. Dozdaj ni nikdo premišljeval o političnem pomenu tega dejstva, toda zdaj je videti, da angleška in ameriška politika nista popolnoma istovetni.

Dokazov za to je precej. Zagotovilo, da se bo vlada v Italiji spremenila, ko zavezniki zasedejo Rim, prihaja mnogo bolj pogosto iz Washingtona kot iz Londona. Churchill je sicer tudi to poudaril v svojem govoru z dne 22. februarja, toda dodal je, da vlada na Angleškem velika simpatija za monarhijo, in da vlada maršala Badoglioa daje—in bo tudi še naprej dajala—zaveznikom v vojaškem pogledu več ugodnosti, kot bi jih

nudila strankarska vlada. Nikdo na ameriški strani ni izrazil tega mnenja.

Diplomatični krogi so prepričani, da Churchill ni tako odločno pohvalil maršala Tita in priznal ruskih teritorialnih zahtev kot "pravičnih in umestnih" ne da bi pričakoval nečesa v izmenjo. To pa so mu Rusi zdaj predali s tem, da su priznali Badogliovo vlado.

Da obstoja v tem pogledu nesoglasje med Angleži in Amerikanci, tega Rusi niso vedeli. Jasno je, da se niso posvetovali s svojimi zavezniki glede tega svojega koraka, to ravno tako jasno je tudi, da tega niso skrivali. Angleži so bili že malo preje namignili, da nameravajo poslati v Italijo svojega poslanca. Ker pa so se bali viharja, katerega je moral ta korak nezogibno izzvati v vseh liberalnih krogih, jim je bilo ljubše počakati, da se njegova prva sila zlomi na tem, da Rusi prvi store to diplomatsko potezo.

Cordell Hull tudi ni tajil, da je neuradno slišal že prej o tej ruski nameri. Ameriški krogi v Italiji so celo izjavili, da jih stvar ni presenetila. A čemu potem vse to ogorčenje v Washingtonu?

Tu nikakor ne more iti le za reakcionarni značaj Badogliodvega režima. Če bi bilo le to, bi bila stvar hitro urejena. Okupacijska armada bi odtegnila Badogliu svojo podporo in vse skupaj bi se takoj zrušilo, nakar bi nastopila bolj demokratska vlada. Rusija se temu brez dvoma ne bi protivila, in ako bi se, ne bi mogla ničesar. S tem bi bila izvedena moskovska deklaracija, toda bistvo sedanjega konflikta bi seveda ostalo.

Sovjetska vlada bi seveda to sledečo italijansko vlado še lažje priznala in seveda tudi z njo izmenjala diplomatske predstavnike. To pa je ona točka, ki je bistvo nesporazuma, ona, na kateri se križa naziranje z onim Velike Britanije.

Nemogoče je namreč priznati manj ugodnosti francoskemu odboru Narodne Osvoboditve kot premagani italijanski vladi. Ameriški državni oddelek pa noče priznati de Gaulle statusa vlade. Amerika hoče, da ima Eisenhower, v trenutku, ko se bo začela invazija, vso oblast v svojih rokah, tako da bo mogel odločevati tako v vojaškem kot v političnem pogledu. London pa je bil v tej zadevi vedno drugačnega mnenja—in se še vedno ne strinja. Amerika se glede tega vprašanja ni posvetovala z Veliko Britanijo. Sklep Amerike je v tej zadevi čisto enostranski, in celo čisto neposredno naperjen proti Veliki Britaniji—in to kot odgovor na enostransko odločitev Sovjetske Unije.

Nova konferenca med predsednikom Rooseveltom in premierjem Churchillom je postala zelo potrebna in nujna. Obe zahodni demokratični velesili morati čim preje najti skupno bazo za svojo politiko v Evropi. A časa že primanjkuje, kajti stvar je treba razčistiti, predno se začne invazija.

OBED ŽABJIH KRAKOV

Leta 1937 je mesto Bologna v Italiji praznovalo 200 letnico rojstva svojega največjega sina, slavnega fizika Alvirija Galvanija, ki je znan po svojih poskusih z žabjimi kraki, ki so igrali veliko vlogo pri odkrivanju skrivnosti elektrike in izumitelja galvanizma, — umrl l. 1798. Neki klub v Bologni je ob tej priliki priredil slavnosten obed, ki ga je imenoval banquet v čast slavnega Galvanija. Na tem banquetu so prišle na mizo samo take jedi, ki so bile narejene iz žabjih krakov. Slavnostni udeleženci so jedli žabje krake pečene, ocvrte, v omaki, v obari, dušene itd. V Bologni stoji spomenik na čast Galvaniju, ki je na kipu upodobljen z žabjim krakom v roki.

GLASLO K. S. K. JEDNOTE

Official organ of and published by THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U.S.A. in the interest of the Order. Includes subscription rates and contact information.

IZREDNI SLUCAJI ALI DOGODKI

V našem javnem in tudi v privatnem življenju se dogajajo izredni slučaji, katerih se osobito spominjamo in jih skušamo na poseben način proslaviti. Tako lahko najdemo v svetovni zgodovini brezštevilno važnih dogodkov, ki bodo ostali za vedno zabeleženi v analih.

Tudi v zasebnem življenju naletimo na posebno važne dneve. Za posameznika je gotovo najbolj važen dan njegovega rojstva, potem ko je dovršil šolanje, dan prvega sv. obhajila, birme, poroke, dan srebrne in zlate poroke, pa žal tudi smrti. Za nas, ki smo došli iz starega kraja, je tudi važen dan prihoda v Ameriko in dan, ko smo postali naturalizirani državljani.

Kakor obhajajo tudi mesta in države svoje važne spominjske dogodke, tako je navada tudi pri podpornih organizacijah. Kakor znano, je letos za našo Jednoto zlato jubilejno leto; 50 let že posluje na polju ameriškega fraternalizma. Gotovo je to za nas posebno važen dogodek, kajti to je prva 50-letnica kake slovenske podpore organizacije v Ameriki.

Ako obhajajo vaši starši ali kak prijateljski par zlato poroko, ali če ste tudi vi sami tako srečni, se navadno zlatoporocenjem izroča kak spominski dar. Kaj pa naj mi, kot Jednotarji in Jednotarice letos poklonimo naši slavljenci-Jednoti kot spominsko darilo? Nobenih dragocenosti ali zlata, ampak vsak naj ji v ta namen skuša nakloniti v sedanji kampanji enega novega člana ali članice; tega darila bo Jednota najbolj vesela.

Ako niste torej tekom števila let za Jednoto še nič dobrega storili, dajte jo letos iznenaditi s takim darilom za njeno 50-letnico!

ZMAGA ZAVEZNIKOV NA RUSKEM

Pri Sevastopolu bo kmalu rdeča armada dovršila osvoboditev Južne Rusije tekom svoje najbolj zanimive kampanje v sedanji vojni. Njene čete podijo sovražnika, navzlic velikim težočam terena in komunikacije in prodirajo že na 800 milj dolgi črti, katero so izrgale iz nemških rok. Da, uspeh te armade bo ostal zabeležen v svetovni zgodovini.

Rdeča armada je uničila že številno Hitlerjevih divizij in nemške vojne opreme; zaeno mu je odvzela rodovitno Ukrajino, rudnine in industrijo v Donbas okraju, olje v Severnem Kavkazu, važno križišče Kijev-Harkov in pristanišča ob Črnem morju. Dalje mu je prekrizala nameravani pohod na Balkan; v kratkem povedano, rdeča armada je zlomila vojsko moč nacijev, ter s tem ugradila pot zaveznikom do zmage. Treba se bo še boriti z Nemčijo, toda dosedanjšega poraza ne bo mogla več preboleti.

Priznanje zato je Rusiji že izrekel naš predsednik Roosevelt, tako tudi britski premijer Churchill in številni naši voditelji vojne.

Maršal Stalin je v tej zadevi omenil, da bi Rusija nikdar ne bila dosegla tega uspeha brez naše pomoči. Nam seveda ni mogoče računati vrednosti naše, Rusiji poslana municije v primeru s krvjo, katero so Rusi prelili za dosego dosedanje zmage, pač imamo lahko zavest, da smo v tem oziru tudi mi nekaj indirektno pripomogli.

V sedanji vojni smo mi Rusiji poslali sledeče vojne potrebščine: 8,800 letal, 5,200 tankov, 190,000 trukov, 36,000 "jeep" avtomobilov, 30,000 drugih vozil, 850,000 milj telefonske žice, 275,000 telefonov za fronto, 7,000,000 parov čevljev, 1,450,000 ton jekla in 2,600,000 ton živeža.

Naši bombniki iz Italije so oslabili nazijsko armado v Rusiji s tem, da so uničili njene komunikacije in vojne zaloge ob Donavi, zaeno smo tudi zavzeli bogata oljna polja v Ploesti na Romunskem.

Z vednim vpadom naše zračne sile na zapadni strani Evrope, se je tri četrtine nemških letal pritegnilo iz Rusije, kjer bi bila ista lahko prizadejala mnogo škode. Od zadnjega novembra je samo naša ameriška zračna sila ustavila Nemcem produkcijo najmanj 5,000 novih letal, od januarja je pa poleg tega še izstrelila že okrog 5,200 nazijskih areoplanov, katere bi bil Hitler lahko rabil v Rusiji.

V zapadni in južnoistočni Evropi so ruski zavezniki pregnali najmanj 40% Hitlerjevih skupnih divizij z ruskega ozemlja na druge fronte.

Nimitz, MacArthur, Stilwell in Chenault se borijo z Japonsko, s tem dajejo Stalinu priložnost, da napada Hitlerjevo armado, namesto da bi rdeča armada stala na braniku sibirskes meje.

Vse to nas lahko navdaja z zavestjo, da si v tem oziru Amerika noče lastiti svoje posebne zasluge v tej zmagi; mi ne priznavamo kakih posebnih front in zmag v sedanji svetovni vojni, pač pa kot zavezniki in kot taki bomo z združenimi močmi proslavljali tudi skupno zmago.

KAKO JE NASTALO IME "TANK"

Vojaški tanki so prišli v rabo po Britancih že v prvi svetovni vojni; smatrali so jih za "bojne ladje na suhem"; vendar jih niso hoteli tako sprva nazivati.

Da bi ostala produkcija in

ime istih tajna, se je delavcem v municijskih tovarnah na Angleškem povdarjalo, da se jih bo poslalo v Egipt za dovažanje vođe vojaštvu; torej kot vodni čebri, in delavci so temu res verjeli. Tako se je to ime v vojaški označbi še do danes ohranilo.

Pišta vojakom "V-mail" pisma

Do sedaj so že vsi prišli do zaključka, da so najmočnejši steber morale naših vojakov izven Združenih držav pisma, ki jih dobijo od svoje družine, od prijateljev in znancev.

Tu se moramo spomniti tudi na velike zasluge, ki jih imajo pri tem delu pošte. Vojske in mornarice za V-mail, ki v času svojega 19-mesečnega delovanja in od 233,000,000 pisem niso izgubile niti enega. Zato pošiljajte vedno svoja pisma na V-mail pošti.

V-mail pošta se je razvila za časa te vojne s povečanjem zračnega prometa in radi iznajditve filma 16 mm. na katerega so prenešana in zmanjšana navadna pisma. Na ta način se prihrani okrog 98 odstotkov prostora, kateri se zato lahko porabi za prenos drugih vojnih potrebščin na mnoge fronte.

Sedaj V-mail prihaja in raznaša pošto do vseh naših postojank na tej zemlji. Takoj ko je bila italijanska fronta pod Rimom, je začela hoditi pošta naravnost iz Orana. Kmalu potem, ko je naša mornarica prišla na Maršalske otoke, je prišla tja tudi V-mail pošta.

Kako to, da še nikoli ni bilo izgubljen nobeno pismo, jasno pokazuje dva naslednja slučajja, ki so ju orisali predstavniki vojske in mornarice. Ko se je lansko leto ponesrečil Pan American klipper in padel pri Lizboni, je bilo edino kar so rešili 300,000 V-mail pisem. Pisma, katere so vedeli, da jih je nosil klipper, so bila takoj še enkrat ponatisnjena tam, od koder so bila odposlana in zopet prenešana preko morja pred vsako drugo pošto.

V drugem primeru pa je po dveh tednih, za časa katerih je radi slabega vremena bil vsak polet preko oceana nemogoč, V-mail pošta je bila končno poslana po hitrem parniku. Toda ladja je bila torpedirana in je končno priplula v nevtralnemu pristanišču, kjer je zadržana skupaj s svojo posadko in tovornim pisem.

Oblasti niso dovolile izročitev nekaj milijonov navadnih pisem, ki so bila na ladji, in tudi ne enega milijona V-mail pošte. Toda V-mail pisma so bila hitro še enkrat pripravljena in odposlana preko morja z drugim klipperjem. In na žalost ni bilo mogoče nič ukreniti radi navadnih pisem.

Ker V-mail vedno sigurno prispe na svoj cilj, sta armada in mornarica priporočili, naj se vse zakonske in druge razprave in odločitve raje pošilja po V-mail, nego po navadni pošti. Radi tega je sedaj V-mail v rabi za več stvari, kot na primer za oddajanje informacij raznim bolnišnicam izven naše dežele, in za druge tiskane stvari, katere je mogoče prehesti film.

Vojna pošta trdi, da je v

enem slučajja V-mail pismo celo odločilo ločitev dveh zakonov. Nek vojak v Severni Afriki se je hotel ločiti od svoje žene, ker ni od nje dobil nobene pošte nekaj mesecev. Ko je vojna pošta napravila radi tega preiskavo, je prišlo na dan, da se je žena ravno tako pritoževala. V teku dveh mesecev je napisala 60 pisem, katere je poslala po navadni pošti. In vsa ta pisma je nosil neki parnik, ki je bil potopljen. Zato so ji poslali V-mail pismo in ji obrazložili, kaj se je zgodilo. Tudi vojak je prekladal ločilno razpravo.

FLIS-Common Council.

POROČILO O GROZNI KATASTROFI NA MARMU

V mestecu Macedonia, Ohio živeča zakonska W. A. Grimm, sta te dni prejela od svojega sina Pfc. Viljema Jr., iz Severne Afrike zanimivo pismo s poročilom, kako se je letos v februarju neki ameriški transportni parnik s tisoč vojaki pogreznil nekje v Sredozemskem morju, zadet od sovražne bombe; k sreči se je pa preostalih tisoč vojakov rešilo. Vojni departement, ki je svoječasno o tej katastrofi samo nakratko omenil, pravi, da je bila to ena izmed največjih pomorskih katastrof v sedanji vojni. Naš očividec poroča o tem sledeče:

"Bilo je oni dan ravno ko smo povečerjali, ter pričeli v zabavo igrati karte in čitati časopise. Naenkrat začujemo alarmini signal. Nad našim parnikom se je slišalo ropot večjega števila sovražnih letal, na katero so naši s krova odgovarjali s topovskimi streli.

"Nato je postalo zopet vse tiho in že smo mislili, da je nevarnost minila. Čez par minut zatem se letala zopet pojavijo nad nami, sledila so gotovo našim konvojem. Zdaj so pa začele padati na naš parnik iz sovražnih letal krogle strojnih pušk, nakar je nastala velika eksplozija.

"Vsak izmed se je mirno zadržal. Naš častnik je prišel k nam v notranjost parnika in nam dajal ukaze, kam naj se vsak poda in kako se ravnamo. Nato smo vrgli vsi svojo obleko raz sebe in imeli tudi čevlje odvezane, da bi jih namah lahko sezuli.

"Ko smo spustili naš rešilni čoln s parnika, se je en konec istega malo zasukal, pa je padel v morje. Nekaj izmed nas je krenilo na drugo stran parnika in se po veliki mreži iz vrvi spustilo v morje. Istočasno se zakadi v mrežo velikaški val, pa nas je vrgel v razburkano vodo, ki je bila precej mrzla.

"Nato smo si nadeli naše rešilne pasove; jaz sem ostal in plaval v vodi kakih pet ur, pa se mi je zdela že cela večnost. Nekaj naših brodolomcev je pobral zatem neki ameriški tovorni parnik. Bil sem ves premočen in premrazen, zato sem se

podal h kotli ali stroju, da sem se posušil.

"Vozil smo se celo noč in dospeli drugo jutro v neko britansko pristanišče, od tam pa v neko vojaško kemp. Britanski vojski so nam dali svoje simke suknje in gorkoga čaja; postregli so nam res kar najbolj prijateljsko."

KAKO ESKIMI LOVE KITE

Nemški popotnik Gerstenberg, ki se je vrnil z visokega severa, pripoveduje v svojih doživljajih tudi o razburljivem lovu na kite. V nasebini Siropaluku (zahodna Groenlandija), ki šteje komaj kakih 60 ljudi in leži blizu Thuleja severno od Upernivika, so zvedeli, da so vprav tiste dni spet videli večjo skupino enoročev v Robertsonovem zalivu. Ehoročec (monodon monoceros) spada v družino morskih sesalcev in se razlikuje od ostalih vrst kitov po velikanskem, naprej štrlečem zobu. Enoročec je bolj redka žival in zato so bili člani ekspedicije resnično veseli da se lahko udeležijo lova nanj. Pripravili so vse potrebno in na svojo ladjo "Dannebrog" vželi še deset Eskimov z njihovimi čolni. Odpuli so na odprto morje in lov se je pričel Gerstenberg pripoveduje:

"Bilo je zgodaj zjutraj. Spal sem v svoji kajuti. Naenkrat me zbudi iz spanca klic: "Kit! Kit!" Bilo je komaj polšestih zjutraj. Hitro fotografski aparat v roke in napol oblečen stečem na krov.

Eskimi so spustili svoje čolne v morje. Med njimi je bil tudi "Kala," najboljši kitolovec iz Thuleja in sin slavnega raziskovalca severnega tečaja Pearyja ki ga je imel z neko Eskimko. Okoli in okoli nas vodna puščava, nekaj ledenih plošč, zadaj na obzorju izgubljajoča se celina — in nič drugega. Toda lisičje oči naših Eskimov so že morale vedeti, kje tiči divjačina.

Pet Eskimov se je razvrstilo in "zakoličilo" prostor kakšnih 200 metrov. Počas potapljačev veslo zdaj na levi, zdaj na desni strani, so vztrajali na svojih mestih. Tedaj — v soncu se je zablašala harpuna!

Še zmerom nisem mogel videti nič natančnega. Čez nekaj časa sta spet zažvižgali po zraku dve harpuni — in tedaj sem zagledal, kako je velika, črna masa zaplavala na površje in takoj spet potonila. Tam zunaj se je zaslišal krepak, triumfirajoč krik:

"Ijaijaaj! Ijaijaaja! !"

Kit je bil zadet: dve konici harpun sta mu tičali v debelem, mesnatem telesu. Na površje sta splavala dva z zrakov napolnjena mehurja iz tjulnjeve kože, ki sta bila pritrjena na harpune. Plavalca sta po vodi in zaznamovala kraj, kjer se je gibala ranjena žival pod vodo.

Naša ladja "Dannebrog" je vedno bolj zoževala svoje kroge okoli prizorišča, kjer se je bil boj med morskim orjakom in ljudmi. Na krovu so stali Eskimi s pripravljenimi puškami. Toda kit je zaslutil nevarnost na vodni površini ni se ni prikazal na dan čeli dve uri.

Potekli sta še dve uri in kit je imel v telesu že štiri harpune. Voda se je pričela rdečiti in kit se je zmeraj pogosteje prikazoval na površje. Divlje se je zagagnjal iz globine in se potapljal dokler ni bil spet primoran — s poldrug meter dolgim zobom najprej — navpično splavali na površje.

Puške so venomer pokale, toda zaradi negotovega cilja ga noben strel ni mogel zadeti v živo. Naposled pa so radostni krik Eskimov tam zunaj vendarle razodeli, da je zadnji strel dosegel svoj namen. Še par minut je poteklo in žival je splavala na površje — mrtva.

Glasno ukajoč od veselja so Eskimi dvignili kita na krov in ga že v naslednjem hipu navdušeno pričeli raztelesovati in sekati na drobne kosce. Kitovo meso je poleg nekoliko nežnejšega in finejšega tjuljnjevega mesa največja slaščica, ki sem jo kdaj je-

del. Nikakor pa se nisem mogel sprizniti z "matakom," zunanjo kitovo kožo, o kateri so mi Eskimi pripovedovali, da predstavlja največji užitek vseh jedi na svetu. Zato niso bili nič kaj prijetni občutki, ko sem moral gledati, kako so Eskimi s pravo strastjo neprestano žvečili "matak," ki ga kar sirovega požirajo."

Koliko je star denar?

Ze 2500 let leži na cesti. V tej dolgi dobi so ga pa le nekateri ljudje pobrali. Eden izmed teh je bil Solon; mogoče ga zato prištevajo k sedmim svetovnim modrijanom? Ko je imel 45 let, je s preprostim znižanjem denarne teže zmanjšal dolgove svojih sodržavljanih za 30 odstotkov. — Krez, ki ga tudi pozna ves svet, je odpravil denar, ki so ga od leta 600 pred Kr. nakovali Jonijci in ki se je kotalil po trgovskih cestah starega sveta in je v kraljestvu Lidiji uvedel prvi denar z državnim pečatom. Ali je bil že prej ali pozneje oni bogati Krez, pa poročila ne povedo. Bodi tako ali tako, — Perzijci so ga ujeli, a ga obdali s častmi, ko jim je razodel skrivnost državnega kovanja denarja, tako da so mogli Perzijci s svojim državnim denarjem — z darežljivi — plačati svoje vojsčke. In Polikrat, tiran z otoka Samosa, ki je koval novce z levjim sklopom in je vrh svojega gradu premišljal, kako bi čuval svoje bogastvo? Tudi ta je vedel, kako je treba denar pobirati na cesti. Ti zgledi so iz 6. stoletja pred Kristusom, prej so barantali s sužnji, z voli, ovcami. Suženj je veljal štiri vole; vol 100 ovac itd. Zato niso potrebovali najstarejši narodi, ko Asirci, Babilonci, Egipčani — nobenega denarja. Čudno je, da je bil denar Grčije, ko je vladalo mesto Atele, v 5. stoletju pred Kr., samo iz srebra, čigar vrednost in težo so vsilili staremu svetu. Le v najhujši sili so bili Atenci prisiljeni, da so si nakovali denar iz zlata iz svojih zakladov v Delhiju, da so se je obdržali na vladi, čeprav jih je kmalu nato premagala Sparta.

Ker je imela rimska država v 3. stoletju pred Kristusom samo bronast denar, je vprav to dokaz, kako je bila mogočna, da so tak denar priznale druge vladavine. Toda vprav radi svojega zlatega denarja so imeli Perzijci uspehe v Mali Aziji. Proti njim niso Jonijci s svojimi "elektronami," novci iz zlitine 50 odst. zlata in srebra, ničesar zmogli, ko so se uprli Perzijcem. Zlato z otoka Thasosa je donasalo Filipu Macedonskemu okrog 800 milijonov dinarjev na leto in še oblast nad Grčijo. Njegov sin Aleksander Veliki si je dal iz osreča Perzije, iz Ekbatane, prnesti okrog deset milijonov zlata, da je uveljavil svojo svetovno nadoblast.

Umazan pa je bil denar žmeraj, ker ga je bilo treba pobrati s ceste, a grški in italški novci okrog leta 400 pred Kristusom so bili tako lepi v risbi in kovanju, da ni svet imel nikoli več lepših. Čez mero vitka poštava na kvadrilji, ki jo vlečejo najplemenitejši konji, je kot risba na sirakuski "mirovni deka-drahmi" dovršena lepota. Na drugi strani novca je preprosta glava Nike, ki pleše četvero delfinov okrog nje; take lepote ni več najti v dolgi zgodovini kovanega denarja. Kako pa so dolgi Eskimov tam zunaj vendarle razodeli, da je zadnji strel dosegel svoj namen. Še par minut je poteklo in žival je splavala na površje — mrtva.

Glasno ukajoč od veselja so Eskimi dvignili kita na krov in ga že v naslednjem hipu navdušeno pričeli raztelesovati in sekati na drobne kosce. Kitovo meso je poleg nekoliko nežnejšega in finejšega tjuljnjevega mesa največja slaščica, ki sem jo kdaj je-

del. Nikakor pa se nisem mogel sprizniti z "matakom," zunanjo kitovo kožo, o kateri so mi Eskimi pripovedovali, da predstavlja največji užitek vseh jedi na svetu. Zato niso bili nič kaj prijetni občutki, ko sem moral gledati, kako so Eskimi s pravo strastjo neprestano žvečili "matak," ki ga kar sirovega požirajo."

Kar obupni so bili tanki srebrni novci srednjega veka. Iz funta srebra so jih nakovali 300 in vsako leto so jih morali zamenjati, a lastnik je izgubil pri tem četrtino vrednosti, kar je povsem sličilo srednjeveškemu izropanju. Novcev iz 5. stoletja pred Kristusom bo vsak ljubitelj vedno vesel in dvomljivo je, ali bomo imeli na svetu še kdaj tak lep denar!

LEGENDA O BELIH GOLOBIH (Furlanska)

Bilo je pod večer. Sonce je že zašlo in pritisnil je mraz. Tu in tam so zažarele prve zvezde. Trudna sta prišla neki mož in neka žena do neke votline pod neko goro blizu Betelehema.

Zenin obraz je dihal veselje in žalost.

Bila je Marija, ki je čutila, da so angelove besede resnične. Vedela je, da se bo rodil Bog. Radi tega je bila vesela, a žalostna, ko je pomislila na trpljenje in da nima nič, s čimer bi mogla obvarovati ubogo golo Dete pred mrazom, ko ga bo zeblo v drobcene ročice in kodrasto glavico. In ko je še mislila, kako je revna, a da postane vendar Mati božja, ji je zablestela v mlilih očeh svetla solzica in ji zdrknila na boste prste trudne noge.

Tedaj sta zletela v votlino dva goloba in slišala je:

"Bog že ve, kaj dela."

In ko je vstopila, je naslonila glavo na bruno pri jaslih, ki so bile v votlini. Nad njo sta grulila goloba. "Srečna golobca, vidva bosta prva slišala jok Odrešenika sveta."

"Gru . . . gru . . . gru . . ."

sta ji odgovorila.

Sveti Jožef je truden že zaspal, Marija pa je še bedela in premišljevala.

Goloba sta tako glasno grulila, da se je sveti Jožef zbudil in prestrašeno pogledal, da bi videl, ali ni kake nevarnosti. Nič ni bilo nevarnega, a ves vesel je videl, da se je rodil Jezušček. Hitro ga je vzel v naročje in pritisnil k obrazu, da bi ogrel revčka in ga branil pred mrazom.

Dotlej je bila v votlini tema ko v grobu.

Pa sta tedaj goloba nenadoma vzblestela ko dve sonci in votlina je postala svetla kakor pomladni dan.

Marija je povila Jezuščka v plenico, ki pa je bila premajhna, da bi mogla vsega zadržati. In ga je zeblo in je jokal od mraza.

"Gru . . . gru . . . gru . . ."

sta zagrulila goloba in priletela nad Jezuščka in s kljunom pulila perje. Pulila sta ga in ga lepo rahlo polagala na Detece, ki se je tako ogrelo in se smehljalo od veselja.

Goloba nista imela več perja in sta se tresla od mraza.

Marija je to videla in je pogledala Dete, ki ga je pestovala, ko da ga kaj prosil.

In Jezušček je dvignil ročice.

Prezebla goloba sta začutila, da jima raste perje, da se jima vrača v telo toplota. Pogledala sta drug drugega in videla, da sta bolj bela kakor sneg, ki je ponoči zapadel na bližnji gori. In njune oči so postale rdeče in so bile lepše ko prej.

Bog je hotel, da jima je zrastlo perje belo ko sneg, ker se je rodil v času snega, in da so jima postale oči rdeče, ker sta ga bila ogrela.

Tako so beli golobje tiste ptice, ki letajo povsod in kažejo, kako se moramo usmiliti vseh, kateri so v potrebi, in kako Bog dobroto poplača.

Ruska armada se vedno z vsilo podi Nemce pred seboj. Puščice nam kažejo, kje so Rusi preokračili reko Prut, kjer je bil en madžarski regiment popolnoma uničen. Rusija je še večkrat posvarila Rumunijo in Bolgarijo da naj zapustita nacije, še hočeta sami sebi dobro.

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: 351-353 N. CHICAGO ST. JOLIET, ILL. Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanja tajnika 9448. Od ustanovitve do 29. februarja, 1944 znaša skupna izplačana podpora \$9,080,353. Solventnost 129.43%

Častni predsednik: FRANK OPEKA, North Chicago, Ill. GLAVNI ODBORNIKI: JOHN GERMAN, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2723 W. 15th St., Chicago, Ill. Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKMAN, 196-22nd St. N. W., Baraberton, O. Četrta podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 267, Ely, Minn.

Prva porotnica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 90th St., Lorain, O. Druga porotnica: FRANK LOKAR, 1333 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.

Tretja porotnica: JOHN FEDINTZ, 14904 Miller Ave., Cleveland, O. Četrta porotnica: MARY HOEHEVAR, 21241 Pepper Ave., Cleveland, O.

Prva porotnica: MARY KOSMERL, 117-5th St., S. W., Chisholm, Minn. Druga porotnica: JOSEPH RUSSELL, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.

Tretja porotnica: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis. Četrta porotnica: JOHN TERELICH, 1847 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Prva porotnica: JOHN BEVEC, Alexander Ave., Strabane, Pa. Druga porotnica: LUKA MATANICH, 2924 E. 19th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. VODJA ATLETIKE: JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

NACELNICA MLADINSKE IN ŽENSKA AKTIVNOSTI JEAN M. TEZAK, 457 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikačice se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIPA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnine pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: 351-353 N. CHICAGO ST. JOLIET, ILL. Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanja tajnika 9448. Od ustanovitve do 29. februarja, 1944 znaša skupna izplačana podpora \$9,080,353. Solventnost 129.43%

Častni predsednik: FRANK OPEKA, North Chicago, Ill. GLAVNI ODBORNIKI: JOHN GERMAN, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2723 W. 15th St., Chicago, Ill. Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKMAN, 196-22nd St. N. W., Baraberton, O. Četrta podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 267, Ely, Minn.

Prva porotnica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 90th St., Lorain, O. Druga porotnica: FRANK LOKAR, 1333 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.

Tretja porotnica: JOHN FEDINTZ, 14904 Miller Ave., Cleveland, O. Četrta porotnica: MARY HOEHEVAR, 21241 Pepper Ave., Cleveland, O.

Prva porotnica: MARY KOSMERL, 117-5th St., S. W., Chisholm, Minn. Druga porotnica: JOSEPH RUSSELL, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.

Tretja porotnica: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis. Četrta porotnica: JOHN TERELICH, 1847 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Prva porotnica: JOHN BEVEC, Alexander Ave., Strabane, Pa. Druga porotnica: LUKA MATANICH, 2924 E. 19th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. VODJA ATLETIKE: JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

NACELNICA MLADINSKE IN ŽENSKA AKTIVNOSTI JEAN M. TEZAK, 457 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikačice se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIPA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnine pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Table with columns: Ime, Cert. št., Vrednost, Mesto. Lists names and their corresponding values and locations.

IZPLAČANA IZREDNA PODPORA Zaporena šte. 8 Društvo sv. Cirila in Metod, št. 135, Gilbert, Minn., za Frank Kozel, cert. št. 18666, izplačano \$10.00.

NEMCI PRIČAKUJEJO VPAD V MAJU Nemške radijske postaje so nedavno razglašale svarilo, da bodo zavezniki vpadli v zapadno Evropo v maju.

IZPLAČANA IZREDNA PODPORA Zaporena šte. 9 Društvo sv. Jožefa, št. 160, Cleveland, Ohio; za Marijo Kurrik, cert. št. 17251, izplačano \$10.00.

IZPLAČANA IZREDNA PODPORA Zaporena šte. 10 Društvo Vnebovzetje Marije Device, št. 181, Steelton, Pa.; za Barbaro Lopatec, cert. št. 15193, izplačano \$10.00.

IZPLAČANA IZREDNA PODPORA Zaporena šte. 11 Društvo sv. Cirila in Metod, št. 135, Gilbert, Minn.; za Frank Kozel, cert. št. 18666, izplačano \$10.00.

IZPLAČANA IZREDNA PODPORA Zaporena šte. 12 Društvo sv. Jožefa, št. 160, Cleveland, Ohio; za Marijo Kurrik, cert. št. 17251, izplačano \$10.00.

IZPLAČANA IZREDNA PODPORA Zaporena šte. 13 Društvo Vnebovzetje Marije Device, št. 181, Steelton, Pa.; za Barbaro Lopatec, cert. št. 15193, izplačano \$10.00.

Nemec pred 100 leti o Mariboru

Narodnostne razmere na Štajerskem, zlasti severno od Drave, so bile že od nekdaj predmet živahnih ustnih in časopisnih razprav. Onstran državne meje so se mnogokrat pojavili glasovi, da je Štajerska vse do Drave nemška, Slovenci pa so morali, zlasti v časih prevrata in pred njim dokazovati dejstvo, da je ta del Štajerske slovenski.

Drugače so Nemci pisali in sodili v časih pred narodnostnimi boji, ko zaradi takratnih državno-političnih razmer vprašanje narodnostne pripadnosti južnoštajerskega prebivalstva zanje ni bilo aktualno. Zato so pa tudi le tisti nemški opisi naših krajev resnični in pravični, ki padajo v dobo, ko se narodnostni problem še ni z vsvo ostro postavljal. Eden med Nemci, ki so pravično pisali o narodnostnih razmerah južne Štajerske, je bil mariborski gimnazijski profesor dr. Rudolf Gustav Puff, ki je v svoji zgodovini Maribora, ki je izšla leta 1847, kljub nekaterim netočnostim, podal dokaj objektivno sliko takratnega in prejšnjega štajerskega prebivalstva.

Krajevna imena Ni nobenega dvoma, da krajevna imena glasneje od vsega drugega govorijo, kdo je gospodar krajev in kdo jim je dal imena. Kar na prvih straneh svoje knjige postavi dr. Puff dokaz, da so na zemlji okoli Maribora naseljeni Slovenci, saj sam izvaja naziv "Pachern" iz slovskega Po-horje (Gebirgszug).

Mariborsko okrožje je bilo slovensko Zanimivo je, kako Puff naziva prebivalstvo mariborske okolice. Gorčanci so mu prebivalci iz Slovenskih gor, katerih ženski spol si glave pokriva s pečo. Dolanci so mu oni iz okolice Ormoža, Polanci so z Dravskega polja, Pohorce pa imenuje "der Pohorance."

Mariborsko okrožje je bilo slovensko Zanimivo je, kako Puff naziva prebivalstvo mariborske okolice. Gorčanci so mu prebivalci iz Slovenskih gor, katerih ženski spol si glave pokriva s pečo. Dolanci so mu oni iz okolice Ormoža, Polanci so z Dravskega polja, Pohorce pa imenuje "der Pohorance."

Mariborsko okrožje je bilo slovensko Zanimivo je, kako Puff naziva prebivalstvo mariborske okolice. Gorčanci so mu prebivalci iz Slovenskih gor, katerih ženski spol si glave pokriva s pečo. Dolanci so mu oni iz okolice Ormoža, Polanci so z Dravskega polja, Pohorce pa imenuje "der Pohorance."

Mariborsko okrožje je bilo slovensko Zanimivo je, kako Puff naziva prebivalstvo mariborske okolice. Gorčanci so mu prebivalci iz Slovenskih gor, katerih ženski spol si glave pokriva s pečo. Dolanci so mu oni iz okolice Ormoža, Polanci so z Dravskega polja, Pohorce pa imenuje "der Pohorance."

Mariborsko okrožje je bilo slovensko Zanimivo je, kako Puff naziva prebivalstvo mariborske okolice. Gorčanci so mu prebivalci iz Slovenskih gor, katerih ženski spol si glave pokriva s pečo. Dolanci so mu oni iz okolice Ormoža, Polanci so z Dravskega polja, Pohorce pa imenuje "der Pohorance."

Mariborsko okrožje je bilo slovensko Zanimivo je, kako Puff naziva prebivalstvo mariborske okolice. Gorčanci so mu prebivalci iz Slovenskih gor, katerih ženski spol si glave pokriva s pečo. Dolanci so mu oni iz okolice Ormoža, Polanci so z Dravskega polja, Pohorce pa imenuje "der Pohorance."

59 kvadratnih milj in sega gor v nemške kraje do meje graškega okrožnega urada in na jugu do celjskega urada in da ima vsega 217,000 prebivalcev, od tega 159,000 Slovencev, ki živijo v 50 farah.

Puff loči pri okrožnih cestah glavne okrožne ceste, ceeste na nemškem in ceste na slovenskem ozemlju. Med cestavaja naslednje, cesto od Leitersberga do mostu pri Lanči (med Spielfeldom in Lipnico), z odepoma proti Kamnici in Gamlitzu (Gomilica), pošto cesto iz Radgone do Kanize na madžarski meji, njen odepod od Ormoža z zopet dvema odepoma k Sv. Antonu in v Središče, cesto Maribor - Sv. Trojica - Radgona z odepoci v Ljutomer, Dornavo in Sv. Antonu z mnogimi manjšimi in Slovenske gorice, cesto Ptuj - Središče, cesto Ptuj - Kolarje proti Krapini, cesto Ptuj - Nova štifa, kako odločno je znal nastopiti "gegen die zaenische Supanica (županica, županja) Katarini Švekovci." To ime nam tudi priča, da župani niso bili kake priseljeni Nemci, marveč domačini, Slovenci.

Mariborski Nemci, otok v slovenskem morju

Pri orisu mariborske zgodovine od 1278 do 1493 (od Rudolfa I. do Maksimilijana I.) pravi dr. Puff sam, da so bili mariborski meščani priseljeni iz Nemčije in da je zaradi tega Maribor nemško mesto, ki se razteza kakor kak otok med Slovenci, in da se priseljevanje Nemcev vrši do najnovjšega časa (l. 1847). Ta nemški značaj mesta se je jel kmalu izpreminjati, ker so se v mesto pričeli priseljevati slovenski okoličani iz Kamnice, Studencev in drugod in kmalu postali ugledni mariborski meščani, ki jih je v meščanski knjigi najti vedno več. Zlasti se je hitro sloveniziral današnji frančiškanski okraj, o katerem pravi, da je imel slovensko župnijo in da so tamkaj živeli zdravi ljudje, od katerih so mnogi dočakali nad sto let. Zanimive so Puffove navedbe o mariborskih meščanih, ki so bili vpisani v meščansko knjigo od leta 1762 do 1800. Vsega je bilo takrat vpisanih 282. Od tega je bilo 20 Avstrijev, 5 Šlezijcev, 10 Čehov, 8 Tirolcev, 11 Mariborčanov, 33 Štajercev iz mariborske okolice in Slovenskih gor, 9 Kranjcev, 7 Moravanov, 12 Korošcev, 5 Madžarov, 7 iz Pfalza, 2 Bavarca, 2 Svaba, 2 Babenberžana, 2 iz Passaua, 4 iz Nemčije, 2 iz Salzburga, 3 Celjani, 6 Ptujčanov, 2 Radgončana, 6 iz Slovenske Bistrice, 18 Gračanov, 1 Holanec, 1 iz Geneve, 1 iz Friauea in 1 iz Benetk. Pravih nemških Mariborčanov je bilo torej vpisanih v tem času le 11, toda v najboljšem primeru, ker vsi vendar niso bili Slovenci, saj sam izvaja naziv "Pachern" iz slovskega Po-horje (Gebirgszug).

Znameniti Slovenci v Mariboru

Napačno bi bilo misliti in trditi, da se Slovenci v starem Mariboru niso politično, gospodarsko in kulturno uveljavili. Poslušajmo Puffa, katere znamenite slovenske Mariborčane navaja: Med upravitelji, ki so skrbeli za mariborski grad, najdemo Slovence G. Radišnika (Radišnik) (leto 1730), G. Miketiča (leto 1734) in B. Raka (leto 1751). Med znamenitimi meščani v zgodnjem in poznem Mariboru najdemo mnogo slovenskih imen, prav tako med mestnimi in okoliškimi župniki, kaplani in znamenitimi pridigarji, v zvezi z mariborsko gimnazijo v začetku 18. stoletja pa že najdemo več odličnih slovenskih kulturnih delavcev, med njimi slavista Danjka, ki je na mariborski gimnaziji študiral leta 1805, infulirnega stolnega prošta in gubernalnega svetnika Roika v Pragi, Miklošiča, Davorina Trstenjaka, Matjašiča in druge, ki ni mogče vseh naštetiti. Tudi med mariborskimi župani oziroma mestnimi sodniki najdemo slovenska imena, ki dokazujejo, da Slovenci niso bili pasiven element, marveč da so se živahno udeleževali javnega in kulturnega življenja, v katerem so vedno bolj prevladovali, dokler ga niso končno v letih pred prevratom in po prevratu popolnoma obvladali, saj imamo v teh časih med mariborskimi kulturnimi delavci veliko večino Slovencev.

MAJHNA POMOTA

Nekoč je v angleški urad v Londonu, kjer se zbirajo brezposelne kuharice in služkinje in jih ugledne dame hodijo iskat, prišla tudi neka lady iz visoke londonske družbe. Stopila pa je v napačno sobo urada in ko se je dolgo razgledovala po tam čakajočih ženskah in jih opazovala, kot da išče, katero bi vzela k sebi službo, je očividno razočarana pripomnila: "Nobena mi ni všeč, na nobeni ne vidim, da bi kaj dosti vedela o gospodinjstvu!"

MAJHNA POMOTA

V tem pa je v soboto stopil voditelj urada in užaljeni mistični pojasnil, da je prišla v čakalnico gospodinj in gospa, ki pridejo tu iskat podatkov za novo služinčad.

KUPUJTE VOJNE BONDE!

ZUPAN ŽAGAR

Povest iz prve svetovne vojne

Spisal Slavko Slavce

Žagar je upal, da pojde o veliki noči spet na dopust. A noge so mu prej odpovedale. Par tednov pred veliko nočjo se je zgrudil v gozdu. Naložili so ga in odnesli v kolibo.

Zadirčen častnik ga je visokostno premočnil:

"Pazite, da ni to narejeno. Zdravnik bo brž videl, ali je bolezen prava ali ne. Vemo, da si mnogi sami delajo rane, da bi lenuharili po bolnišnicah. Tam ni prostora za lenuhe. Kdor se sam pohabi, da bi ne bil za delo, bo lahko počival — pa na onem svetu. Zdaj je še čas, da se premislite; lahko se vrnete na delo."

"Ne morem," je zastokal Žagar.

Odnegli so ga na voz, naložen s hlodi, ter ga vsega premrlega oddali v bolniške barake. Ležal je deset dni. Ta čas ni nikamor pisal. Potrpežljivo je čakal, da se mu rane zacelijo. Po posteljah okrog njega so ležali mnogo večji nesrečneži, nego je bil on sam. Na njegovi levisi je stokal delavec iz tvornice za strelivo. Smodnik se mu je bil med delom vnel ter ga opalil po obrazu in prsih. Več noči je sam hropel v svojih obkladkih. Na desno posteljo so položili vojaškega voznika, ki mu je konjsko kopito zdrobilo kost v stopalu. Vsako jutro so ga strežniki držali, ko mu je zdravnik ril z nožem po rani, in vsako jutro je rjul kakor zabodena zver in tresel posteljo, da je odskakovala od poda. Po vsem dolgem postorju je stala postelja ob postelji in na vsaki je trpelo človeško truplo, skupek muk in bolečin.

"Odkar je odšel, ga nikdar ni bilo k tebi?" je vprašal oče. "Ni mu bilo še mogoče, piše pa vedno."

Oče bi bil rad pripomnil, da je to malo verjetno. Saj je bilo celo njemu dvakrat mogoče. A ni maral bolnice razburjati in je molčal.

"Da," je naglo povedala žena. "Skoro bi bila pozabila. Pisala ti tega nisem, ker si obeta, da prideš. Take reči človek težko piše, ker na pošti vse preberejo. Pred dobrim tednom je potrkala mlada ženska pri nas. Imela je sivo obleko, temen klobuk in gosto kopreno čez obraz. Lica ji ni bilo dobro videti. Zdelo se je mlado in čedno. Govorila je skoro kakor mi, le malo bolj čudno. Vprašala je po starših Ivana Žagarja in mi izročila tole pismo."

Vstala je, vzela izpod rožaste skodelice na polici zavitek in ga ponudila možu. Naslova ni bilo na njem. V njem je bilo drugo pismo, zganjeno v listu, na katerem je stalo:

"To vam prinaša in vas najpoštljiveje pozdravlja Ivanova zaročnica."

"Ivanova zaročnica?" je ospulnil Žagar in pogledal ženo. "Kakšna pa je?"

"Srednje rasti, skoro malo suhotna, mestna in gosposka, pa ne preveč. Ko mi je izročila pismo, se je ozrla počasi po hiši in po nas, se priklonila in odšla."

"In je nisi poklicala nazaj?" "Saj nisem vedela, kdo je. Šele ko sem prebrala pismo sem odhitela za njo. Pa je ni bilo več. Le beri — boš videl."

Žagar je razgrnil list.

"Ivan piše!" je vzkliknil videč pisavo.

"Da," je kimala žena. "Beri, beri."

"Dragi starši!" je bral Žagar naglo, polglasno. "Oprostite, da se tako redko oglašam. Delo za domovino je temu krivo. Meni se godi še zmerom dobro. Ko bo vse končano, nam bo mnogo bolje. Konec ni več daleč. Velike, nove reči se bližajo in jaz hvalim Boga, da jih bo, upam, gledalo tudi moje oko. Mnogo je še mrakov, ki branijo,

da večina ne more videti prvih žarkov nove zarje. Kmalu bo tako gorela, da bo vsem vidna. Bodite mi dotlej najlepše pozdravljeni. Vaš hvaležni Ivan."

Žagar je obračal list v roki, kakor bi še nečesa iskal. "Ne dneva ne kraja ni zapisal," je dejal.

"Ne. Vse je pozabil," je rekla žena. "Zelo učeno piše. Kaj prav za prav obeta? Ah, da bi le bil — konec! Bodi tak all tak. Toliko jih je že padlo. Naši so vendar še vsi živi. Da bi božja roka kakor do zdaj čuvala nad njimi do konca!"

Pismo je tudi Žagarja pozivilo. Težka tajna o Ivanu mu ni več tako tiščala duše. Zdaj se mu je zdelo prav, da je ženi vse zamolčal in je ni po nepotrebnem razburjal in žalostil. Tudi zdaj ni hotel odgranjati zavese, za katero se je bil Ivan skrnil, dokler se ta sam ne razodene in ne pojasni vsega, kar je v njegovem pismu še temnega in zavozlanega. Žagar je vedel, da jasneje in določneje gotovo ni smel in ni mogel pisati. Nova vprašanja so se mu podila po glavi. Kdo je ta ženska? Odkod je prišla in kam je izginila? Kako je prišlo Ivanovo pismo v njene roke? Kje je Ivan, na tej ali na oni strani? Ali je še zmerom isti? In glavno vprašanje: kdaj bo konec in kakšen bo?

Zadovoljiti se je moral z bornimi vrsticami, ki jih je držal v roki, in biti Ivanu hvaležen tudi za te.

Bremena so se izpreminjala. Ko se je lani vračal z dopusta, ga je najbolj težila skrb za Ivana. Zdaj je ta uplahnila, a tem huje so ga skrbeli Tinica in drugi domači.

Tudi o samem sebi je čutil, kako ga je gozd izpil. Poldrugo leto takega življenja ga je bolj oslabilo nego prej doma deset let dela in skrbi. Samemu sebi se je zdel slaboten, betežen starček. Kar je bilo prve mesece fantovskega v njem, se je razblinilo.

Ko se je povrnil v gozd, se mu je ta občutek še povečal. Tudi da so obsojeni v tisočletno tlako in so je šele polovico dovršili. Le nadziranci in poveljniki so bili mladi in so se pogosto menjavali. Vse drugo je bilo staro, staro kakor šuma sama.

15. Jesenski hladovi so zadihali iz šume. Dnevna povelja o zmagah in gosto kopreno čez obraz. Lica ji ni bilo dobro videti. Zdelo se je mlado in čedno. Govorila je skoro kakor mi, le malo bolj čudno. Vprašala je po starših Ivana Žagarja in mi izročila tole pismo."

Vstala je, vzela izpod rožaste skodelice na polici zavitek in ga ponudila možu. Naslova ni bilo na njem. V njem je bilo drugo pismo, zganjeno v listu, na katerem je stalo:

"To vam prinaša in vas najpoštljiveje pozdravlja Ivanova zaročnica."

"Ivanova zaročnica?" je ospulnil Žagar in pogledal ženo. "Kakšna pa je?"

"Srednje rasti, skoro malo suhotna, mestna in gosposka, pa ne preveč. Ko mi je izročila pismo, se je ozrla počasi po hiši in po nas, se priklonila in odšla."

"In je nisi poklicala nazaj?" "Saj nisem vedela, kdo je. Šele ko sem prebrala pismo sem odhitela za njo. Pa je ni bilo več. Le beri — boš videl."

Žagar je razgrnil list.

"Ivan piše!" je vzkliknil videč pisavo.

"Da," je kimala žena. "Beri, beri."

"Dragi starši!" je bral Žagar naglo, polglasno. "Oprostite, da se tako redko oglašam. Delo za domovino je temu krivo. Meni se godi še zmerom dobro. Ko bo vse končano, nam bo mnogo bolje. Konec ni več daleč. Velike, nove reči se bližajo in jaz hvalim Boga, da jih bo, upam, gledalo tudi moje oko. Mnogo je še mrakov, ki branijo,

da večina ne more videti prvih žarkov nove zarje. Kmalu bo tako gorela, da bo vsem vidna. Bodite mi dotlej najlepše pozdravljeni. Vaš hvaležni Ivan."

Žagar je obračal list v roki, kakor bi še nečesa iskal. "Ne dneva ne kraja ni zapisal," je dejal.

"Ne. Vse je pozabil," je rekla žena. "Zelo učeno piše. Kaj prav za prav obeta? Ah, da bi le bil — konec! Bodi tak all tak. Toliko jih je že padlo. Naši so vendar še vsi živi. Da bi božja roka kakor do zdaj čuvala nad njimi do konca!"

Pismo je tudi Žagarja pozivilo. Težka tajna o Ivanu mu ni več tako tiščala duše. Zdaj se mu je zdelo prav, da je ženi vse zamolčal in je ni po nepotrebnem razburjal in žalostil. Tudi zdaj ni hotel odgranjati zavese, za katero se je bil Ivan skrnil, dokler se ta sam ne razodene in ne pojasni vsega, kar je v njegovem pismu še temnega in zavozlanega. Žagar je vedel, da jasneje in določneje gotovo ni smel in ni mogel pisati. Nova vprašanja so se mu podila po glavi. Kdo je ta ženska? Odkod je prišla in kam je izginila? Kako je prišlo Ivanovo pismo v njene roke? Kje je Ivan, na tej ali na oni strani? Ali je še zmerom isti? In glavno vprašanje: kdaj bo konec in kakšen bo?

Zadovoljiti se je moral z bornimi vrsticami, ki jih je držal v roki, in biti Ivanu hvaležen tudi za te.

Bremena so se izpreminjala. Ko se je lani vračal z dopusta, ga je najbolj težila skrb za Ivana. Zdaj je ta uplahnila, a tem huje so ga skrbeli Tinica in drugi domači.

Tudi o samem sebi je čutil, kako ga je gozd izpil. Poldrugo leto takega življenja ga je bolj oslabilo nego prej doma deset let dela in skrbi. Samemu sebi se je zdel slaboten, betežen starček. Kar je bilo prve mesece fantovskega v njem, se je razblinilo.

Ko se je povrnil v gozd, se mu je ta občutek še povečal. Tudi da so obsojeni v tisočletno tlako in so je šele polovico dovršili. Le nadziranci in poveljniki so bili mladi in so se pogosto menjavali. Vse drugo je bilo staro, staro kakor šuma sama.

15. Jesenski hladovi so zadihali iz šume. Dnevna povelja o zmagah in gosto kopreno čez obraz. Lica ji ni bilo dobro videti. Zdelo se je mlado in čedno. Govorila je skoro kakor mi, le malo bolj čudno. Vprašala je po starših Ivana Žagarja in mi izročila tole pismo."

Vstala je, vzela izpod rožaste skodelice na polici zavitek in ga ponudila možu. Naslova ni bilo na njem. V njem je bilo drugo pismo, zganjeno v listu, na katerem je stalo:

"To vam prinaša in vas najpoštljiveje pozdravlja Ivanova zaročnica."

"Ivanova zaročnica?" je ospulnil Žagar in pogledal ženo. "Kakšna pa je?"

"Srednje rasti, skoro malo suhotna, mestna in gosposka, pa ne preveč. Ko mi je izročila pismo, se je ozrla počasi po hiši in po nas, se priklonila in odšla."

"In je nisi poklicala nazaj?" "Saj nisem vedela, kdo je. Šele ko sem prebrala pismo sem odhitela za njo. Pa je ni bilo več. Le beri — boš videl."

Žagar je razgrnil list.

"Ivan piše!" je vzkliknil videč pisavo.

"Da," je kimala žena. "Beri, beri."

"Dragi starši!" je bral Žagar naglo, polglasno. "Oprostite, da se tako redko oglašam. Delo za domovino je temu krivo. Meni se godi še zmerom dobro. Ko bo vse končano, nam bo mnogo bolje. Konec ni več daleč. Velike, nove reči se bližajo in jaz hvalim Boga, da jih bo, upam, gledalo tudi moje oko. Mnogo je še mrakov, ki branijo,

da večina ne more videti prvih žarkov nove zarje. Kmalu bo tako gorela, da bo vsem vidna. Bodite mi dotlej najlepše pozdravljeni. Vaš hvaležni Ivan."

Žagar je obračal list v roki, kakor bi še nečesa iskal. "Ne dneva ne kraja ni zapisal," je dejal.

"Ne. Vse je pozabil," je rekla žena. "Zelo učeno piše. Kaj prav za prav obeta? Ah, da bi le bil — konec! Bodi tak all tak. Toliko jih je že padlo. Naši so vendar še vsi živi. Da bi božja roka kakor do zdaj čuvala nad njimi do konca!"

Pismo je tudi Žagarja pozivilo. Težka tajna o Ivanu mu ni več tako tiščala duše. Zdaj se mu je zdelo prav, da je ženi vse zamolčal in je ni po nepotrebnem razburjal in žalostil. Tudi zdaj ni hotel odgranjati zavese, za katero se je bil Ivan skrnil, dokler se ta sam ne razodene in ne pojasni vsega, kar je v njegovem pismu še temnega in zavozlanega. Žagar je vedel, da jasneje in določneje gotovo ni smel in ni mogel pisati. Nova vprašanja so se mu podila po glavi. Kdo je ta ženska? Odkod je prišla in kam je izginila? Kako je prišlo Ivanovo pismo v njene roke? Kje je Ivan, na tej ali na oni strani? Ali je še zmerom isti? In glavno vprašanje: kdaj bo konec in kakšen bo?

Zadovoljiti se je moral z bornimi vrsticami, ki jih je držal v roki, in biti Ivanu hvaležen tudi za te.

Bremena so se izpreminjala. Ko se je lani vračal z dopusta, ga je najbolj težila skrb za Ivana. Zdaj je ta uplahnila, a tem huje so ga skrbeli Tinica in drugi domači.

Tudi o samem sebi je čutil, kako ga je gozd izpil. Poldrugo leto takega življenja ga je bolj oslabilo nego prej doma deset let dela in skrbi. Samemu sebi se je zdel slaboten, betežen starček. Kar je bilo prve mesece fantovskega v njem, se je razblinilo.

Ko se je povrnil v gozd, se mu je ta občutek še povečal. Tudi da so obsojeni v tisočletno tlako in so je šele polovico dovršili. Le nadziranci in poveljniki so bili mladi in so se pogosto menjavali. Vse drugo je bilo staro, staro kakor šuma sama.

15. Jesenski hladovi so zadihali iz šume. Dnevna povelja o zmagah in gosto kopreno čez obraz. Lica ji ni bilo dobro videti. Zdelo se je mlado in čedno. Govorila je skoro kakor mi, le malo bolj čudno. Vprašala je po starših Ivana Žagarja in mi izročila tole pismo."

Vstala je, vzela izpod rožaste skodelice na polici zavitek in ga ponudila možu. Naslova ni bilo na njem. V njem je bilo drugo pismo, zganjeno v listu, na katerem je stalo:

"To vam prinaša in vas najpoštljiveje pozdravlja Ivanova zaročnica."

"Ivanova zaročnica?" je ospulnil Žagar in pogledal ženo. "Kakšna pa je?"

"Srednje rasti, skoro malo suhotna, mestna in gosposka, pa ne preveč. Ko mi je izročila pismo, se je ozrla počasi po hiši in po nas, se priklonila in odšla."

"In je nisi poklicala nazaj?" "Saj nisem vedela, kdo je. Šele ko sem prebrala pismo sem odhitela za njo. Pa je ni bilo več. Le beri — boš videl."

Žagar je razgrnil list.

"Ivan piše!" je vzkliknil videč pisavo.

"Da," je kimala žena. "Beri, beri."

"Dragi starši!" je bral Žagar naglo, polglasno. "Oprostite, da se tako redko oglašam. Delo za domovino je temu krivo. Meni se godi še zmerom dobro. Ko bo vse končano, nam bo mnogo bolje. Konec ni več daleč. Velike, nove reči se bližajo in jaz hvalim Boga, da jih bo, upam, gledalo tudi moje oko. Mnogo je še mrakov, ki branijo,

da večina ne more videti prvih žarkov nove zarje. Kmalu bo tako gorela, da bo vsem vidna. Bodite mi dotlej najlepše pozdravljeni. Vaš hvaležni Ivan."

Žagar je obračal list v roki, kakor bi še nečesa iskal. "Ne dneva ne kraja ni zapisal," je dejal.

"Ne. Vse je pozabil," je rekla žena. "Zelo učeno piše. Kaj prav za prav obeta? Ah, da bi le bil — konec! Bodi tak all tak. Toliko jih je že padlo. Naši so vendar še vsi živi. Da bi božja roka kakor do zdaj čuvala nad njimi do konca!"

Pismo je tudi Žagarja pozivilo. Težka tajna o Ivanu mu ni več tako tiščala duše. Zdaj se mu je zdelo prav, da je ženi vse zamolčal in je ni po nepotrebnem razburjal in žalostil. Tudi zdaj ni hotel odgranjati zavese, za katero se je bil Ivan skrnil, dokler se ta sam ne razodene in ne pojasni vsega, kar je v njegovem pismu še temnega in zavozlanega. Žagar je vedel, da jasneje in določneje gotovo ni smel in ni mogel pisati. Nova vprašanja so se mu podila po glavi. Kdo je ta ženska? Odkod je prišla in kam je izginila? Kako je prišlo Ivanovo pismo v njene roke? Kje je Ivan, na tej ali na oni strani? Ali je še zmerom isti? In glavno vprašanje: kdaj bo konec in kakšen bo?

Zadovoljiti se je moral z bornimi vrsticami, ki jih je držal v roki, in biti Ivanu hvaležen tudi za te.

Bremena so se izpreminjala. Ko se je lani vračal z dopusta, ga je najbolj težila skrb za Ivana. Zdaj je ta uplahnila, a tem huje so ga skrbeli Tinica in drugi domači.

Tudi o samem sebi je čutil, kako ga je gozd izpil. Poldrugo leto takega življenja ga je bolj oslabilo nego prej doma deset let dela in skrbi. Samemu sebi se je zdel slaboten, betežen starček. Kar je bilo prve mesece fantovskega v njem, se je razblinilo.

Ko se je povrnil v gozd, se mu je ta občutek še povečal. Tudi da so obsojeni v tisočletno tlako in so je šele polovico dovršili. Le nadziranci in poveljniki so bili mladi in so se pogosto menjavali. Vse drugo je bilo staro, staro kakor šuma sama.

15. Jesenski hladovi so zadihali iz šume. Dnevna povelja o zmagah in gosto kopreno čez obraz. Lica ji ni bilo dobro videti. Zdelo se je mlado in čedno. Govorila je skoro kakor mi, le malo bolj čudno. Vprašala je po starših Ivana Žagarja in mi izročila tole pismo."

Vstala je, vzela izpod rožaste skodelice na polici zavitek in ga ponudila možu. Naslova ni bilo na njem. V njem je bilo drugo pismo, zganjeno v listu, na katerem je stalo:

"To vam prinaša in vas najpoštljiveje pozdravlja Ivanova zaročnica."

"Ivanova zaročnica?" je ospulnil Žagar in pogledal ženo. "Kakšna pa je?"

"Srednje rasti, skoro malo suhotna, mestna in gosposka, pa ne preveč. Ko mi je izročila pismo, se je ozrla počasi po hiši in po nas, se priklonila in odšla."

"In je nisi poklicala nazaj?" "Saj nisem vedela, kdo je. Šele ko sem prebrala pismo sem odhitela za njo. Pa je ni bilo več. Le beri — boš videl."

Žagar je razgrnil list.

"Ivan piše!" je vzkliknil videč pisavo.

"Da," je kimala žena. "Beri, beri."

"Dragi starši!" je bral Žagar naglo, polglasno. "Oprostite, da se tako redko oglašam. Delo za domovino je temu krivo. Meni se godi še zmerom dobro. Ko bo vse končano, nam bo mnogo bolje. Konec ni več daleč. Velike, nove reči se bližajo in jaz hvalim Boga, da jih bo, upam, gledalo tudi moje oko. Mnogo je še mrakov, ki branijo,

da večina ne more videti prvih žarkov nove zarje. Kmalu bo tako gorela, da bo vsem vidna. Bodite mi dotlej najlepše pozdravljeni. Vaš hvaležni Ivan."

Žagar je obračal list v roki, kakor bi še nečesa iskal. "Ne dneva ne kraja ni zapisal," je dejal.

"Ne. Vse je pozabil," je rekla žena. "Zelo učeno piše. Kaj prav za prav obeta? Ah, da bi le bil — konec! Bodi tak all tak. Toliko jih je že padlo. Naši so vendar še vsi živi. Da bi božja roka kakor do zdaj čuvala nad njimi do konca!"

Pismo je tudi Žagarja pozivilo. Težka tajna o Ivanu mu ni več tako tiščala duše. Zdaj se mu je zdelo prav, da je ženi vse zamolčal in je ni po nepotrebnem razburjal in žalostil. Tudi zdaj ni hotel odgranjati zavese, za katero se je bil Ivan skrnil, dokler se ta sam ne razodene in ne pojasni vsega, kar je v njegovem pismu še temnega in zavozlanega. Žagar je vedel, da jasneje in določneje gotovo ni smel in ni mogel pisati. Nova vprašanja so se mu podila po glavi. Kdo je ta ženska? Odkod je prišla in kam je izginila? Kako je prišlo Ivanovo pismo v njene roke? Kje je Ivan, na tej ali na oni strani? Ali je še zmerom isti? In glavno vprašanje: kdaj bo konec in kakšen bo?

Zadovoljiti se je moral z bornimi vrsticami, ki jih je držal v roki, in biti Ivanu hvaležen tudi za te.

Bremena so se izpreminjala. Ko se je lani vračal z dopusta, ga je najbolj težila skrb za Ivana. Zdaj je ta uplahnila, a tem huje so ga skrbeli Tinica in drugi domači.

Tudi o samem sebi je čutil, kako ga je gozd izpil. Poldrugo leto takega življenja ga je bolj oslabilo nego prej doma deset let dela in skrbi. Samemu sebi se je zdel slaboten, betežen starček. Kar je bilo prve mesece fantovskega v njem, se je razblinilo.

Ko se je povrnil v gozd, se mu je ta občutek še povečal. Tudi da so obsojeni v tisočletno tlako in so je šele polovico dovršili. Le nadziranci in poveljniki so bili mladi in so se pogosto menjavali. Vse drugo je bilo staro, staro kakor šuma sama.

15. Jesenski hladovi so zadihali iz šume. Dnevna povelja o zmagah in gosto kopreno čez obraz. Lica ji ni bilo dobro videti. Zdelo se je mlado in čedno. Govorila je skoro kakor mi, le malo bolj čudno. Vprašala je po starših Ivana Žagarja in mi izročila tole pismo."

Vstala je, vzela izpod rožaste skodelice na polici zavitek in ga ponudila možu. Naslova ni bilo na njem. V njem je bilo drugo pismo, zganjeno v listu, na katerem je stalo:

"To vam prinaša in vas najpoštljiveje pozdravlja Ivanova zaročnica."

"Ivanova zaročnica?" je ospulnil Žagar in pogledal ženo. "Kakšna pa je?"

"Srednje rasti, skoro malo suhotna, mestna in gosposka, pa ne preveč. Ko mi je izročila pismo, se je ozrla počasi po hiši in po nas, se priklonila in odšla."

"In je nisi poklicala nazaj?" "Saj nisem vedela, kdo je. Šele ko sem prebrala pismo sem odhitela za njo. Pa je ni bilo več. Le beri — boš videl."

Žagar je razgrnil list.

"Ivan piše!" je vzkliknil videč pisavo.

"Da," je kimala žena. "Beri, beri."

"Dragi starši!" je bral Žagar naglo, polglasno. "Oprostite, da se tako redko oglašam. Delo za domovino je temu krivo. Meni se godi še zmerom dobro. Ko bo vse končano, nam bo mnogo bolje. Konec ni več daleč. Velike, nove reči se bližajo in jaz hvalim Boga, da jih bo, upam, gledalo tudi moje oko. Mnogo je še mrakov, ki branijo,

da večina ne more videti prvih žarkov nove zarje. Kmalu bo tako gorela, da bo vsem vidna. Bodite mi dotlej najlepše pozdravljeni. Vaš hvaležni Ivan."

Žagar je obračal list v roki, kakor bi še nečesa iskal. "Ne dneva ne kraja ni zapisal," je dejal.

"Ne. Vse je pozabil," je rekla žena. "Zelo učeno piše. Kaj prav za prav obeta? Ah, da bi le bil — konec! Bodi tak all tak. Toliko jih je že padlo. Naši so vendar še vsi živi. Da bi božja roka kakor do zdaj čuvala nad njimi do konca!"

Pismo je tudi Žagarja pozivilo. Težka tajna o Ivanu mu ni več tako tiščala duše. Zdaj se mu je zdelo prav, da je ženi vse zamolčal in je ni po nepotrebnem razburjal in žalostil. Tudi zdaj ni hotel odgranjati zavese, za katero se je bil Ivan skrnil, dokler se ta sam ne razodene in ne pojasni vsega, kar je v njegovem pismu še temnega in zavozlanega. Žagar je vedel, da jasneje in določneje gotovo ni smel in ni mogel pisati. Nova vprašanja so se mu podila po glavi. Kdo je ta ženska? Odkod je prišla in kam je izginila? Kako je prišlo Ivanovo pismo v njene roke? Kje je Ivan, na tej ali na oni strani? Ali je še zmerom isti? In glavno vprašanje: kdaj bo konec in kakšen bo?

Zadovoljiti se je moral z bornimi vrsticami, ki jih je držal v roki, in biti Ivanu hvaležen tudi za te.

Bremena so se izpreminjala. Ko se je lani vračal z dopusta, ga je najbolj težila skrb za Ivana. Zdaj je ta uplahnila, a tem huje so ga skrbeli Tinica in drugi domači.

Tudi o samem sebi je čutil, kako ga je gozd izpil. Poldrugo leto takega življenja ga je bolj oslabilo nego prej doma deset let dela in skrbi. Samemu sebi se je zdel slaboten, betežen starček. Kar je bilo prve mesece fantovskega v njem, se je razblinilo.

Ko se je povrnil v gozd, se mu je ta občutek še povečal. Tudi da so obsojeni v tisočletno tlako in so je šele polovico dovršili. Le nadziranci in poveljniki so bili mladi in so se pogosto menjavali. Vse drugo je bilo staro, staro kakor šuma sama.

15. Jesenski hladovi so zadihali iz šume. Dnevna povelja o zmagah in gosto kopreno čez obraz. Lica ji ni bilo dobro videti. Zdelo se je mlado in čedno. Govorila je skoro kakor mi, le malo bolj čudno. Vprašala je po starših Ivana Žagarja in mi izročila tole pismo."

Vstala je, vzela izpod rožaste skodelice na polici zavitek in ga ponudila možu. Naslova ni bilo na njem. V njem je bilo drugo pismo, zganjeno v listu, na katerem je stalo:

"To vam prinaša in vas najpoštljiveje pozdravlja Ivanova zaročnica."

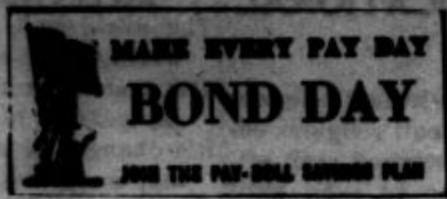
"Ivanova zaročnica?" je ospulnil Žagar in pogledal ženo. "Kakšna pa je?"

"Srednje rasti, skoro malo suhotna, mestna in gosposka, pa ne preveč. Ko mi je izročila pismo, se je ozrla počasi po hiši in po nas, se priklonila in odšla."

"In je nisi poklicala nazaj?" "Saj nisem vedela, kdo je. Šele ko sem prebrala pismo sem odhitela za njo. Pa je ni bilo več. Le beri — boš videl."

Žagar je razgrnil list.

"Ivan piše!" je vzkliknil videč pisavo.

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

17th Annual Midwest Bowling Tourney Opens Friday

OVER 400 BOWLERS, BOWLERETTES WILL
TOE LINE IN KSKJ'S ANNUAL PIN CLASSIC

Joliet Committee ready to welcome all bowlers and fans

Joliet, Ill. — Only a few more days and the Seventeenth Annual Midwest KSKJ Bowling Tournament will be "on" with some 400 or more bowlers vying for the top honors in the men's and ladies' teams, doubles, singles and all-events divisions. The pins will be set up and it's up to you, now, to knock them down for strikes and win one of the coveted prizes.

We, in Joliet, have completed all our preparations and sincerely hope to make this tournament one of the grandest ever held and one to be long remembered. We are eagerly awaiting the tourney once again to play the part of the genial host to the bowlers and friends attending the tourney which will be held at the Rivals Club Bowling Alleys, 1425 N. Broadway St., Joliet, Illinois, on April 28, 29 and 30.

For the benefit of the bowlers, we may mention that the Rivals Club has sixteen (16) almost brand new Brunswick Bowling Alleys and bleachers which will accommodate a large number of spectators. The alleys — as kept up — are one of the best conditioned alleys around Chicago, and the bowlers should be able to hang up some new bowling records. The headquarters will be at the Alleys. Sandwiches and liquid refreshments will be served at the Rivals Club Room and at St. Joseph's Parish Hall on North Chicago St.

The tourney dance will be

held at the Rivals Club Hall on Saturday nite, April 29, at 9 o'clock, with the music being furnished by Novak's Orchestra. Tickets will be sold at the door only.

Sunday Masses at St. Joseph's Church are read at 6, 7, 8, 9, 10 and 11 o'clock. The Slovenian sermons are given at the 6, 8 and 10 o'clock Masses, and the English sermons are given at the other Masses.

In keeping with the times, no souvenirs will be sold at the tournament.

All the profits of the tournament will be donated to St. Joseph's Church to outfit the Servicemen's Club Rooms at St. Joseph's Park.

All visitors coming in from Chicago via the Route 66 Bluebird Bus Lines are reminded that they can be left off at the Rivals Park gate by requesting the bus driver to stop there. This is not the usual bus stop, so be sure to tell the bus driver that you want to get off at the Rivals Park gate.

In conclusion, we again welcome you — the bowlers, the friends, and especially the members in the Services home on furlough or in nearby camps — to the Seventeenth Annual Midwest Bowling Tournament in Joliet. To all of you we extend our Joliet hospitality, and to you bowlers, our hopes that you pick out the right spots and grooves to chalk up the desired strikes for new scoring records.

Joliet Bowling Tournament Committee.

JOLIET JOSEPH'S PARISH HAS 765 in ARMED SERVICES

Joliet, Ill. — The census figures of St. Joseph's Parish reveal that there are 765 young men and ladies of the parish who have been called to the service. This is believed to be the largest number of servicemen in any Slovenian parish in the country.

There are five Gold Stars on the Service Flags, those of Cpl. Joseph Ursich, Pfc. Martin Govednik, Gunner's Mate 2/c France Fance, Pvt. Bernard Babic, USMC, and Pvt. John Suhadolc. A number of men have been wounded. The Purple Heart has been awarded to Pvt. Leo Dolinsek, Pvt. Albert Papesh and Cpl. Carl Rozich.

There are 4,322 members in the 1,040 families in the parish. The 765 members from the parish in the service are about 16% of the parish, while the national average is less than 10%. St. Joseph's Parish is proud that it is doing more than its share in the war effort.

SGT. BOB KOSMERL NOW IN ENGLAND

Staff Sergeant Robert L. Kosmerl, former employee in the KSKJ Home Office and active Kay Jay sports booster, is now somewhere in England.

Since Bob's entry into the service, he has globe-trotted extensively. He also served in the Pacific area.

KSKJ members at the forthcoming bowling tourney in Joliet will no doubt miss congenial Bob, for he was one of the sought-for bowlers at every meet.

Bob included "Best regards to all!" in the missive notifying us of his new address:

S. Sgt. Robert L. Kosmerl
A.S.N. 36325603
222nd Signal Depot Co.
A. P. O. 511
care Postmaster
New York City, N. Y.

PROMOTED

Ridgewood (Brooklyn), N. Y. — Cpl. Edward Jakowatz, with the Army Air Corps, on the west coast, has been recently promoted to Sergeant. Sgt. Jakowatz, better known as "Smiling Eddy," kept the promotion secret and it was quite a surprise. Congratulations on your promotion, Eddy.

ZALETEL-MAJETIC

Brooklyn, N. Y. — The local St. Barbara's Church was the scene of a beautiful wedding ceremony Sunday afternoon, April 9, when Miss Mary Zaletel, daughter of Mr. and Mrs. A. Zaletel, of Lorain, Ohio, became the bride of SGT/1 Matthew Majetic, son of Mary Majetic of Brooklyn.

Following the ceremony, a reception and wedding dinner was held at 271 Central Ave., where many friends and members of the local St. Joseph K. S. K. J. Society attended.

The bridegroom is a member of St. Joseph's Society, No. 57, KSKJ, and the bride is also expected to become a member.

EX-SECRETARY ILL

Johnstown, Pa. — Peter Bukovec, Jr., former secretary of St. Stephen's Society, No. 187, is confined to Lee Homopathic Hospital where he recently submitted to an operation. He has the well wishes of all members.

FURLOUGH

So short the days before we two must part,
So swift the hours that bind us,
So sure the silent dancers of the night
That pass beside us, in hurried flight!

I cannot learn to welcome each tomorrow,
But meet the dawn with ever gaining sorrow,
And gaze upon the sun with sad surprise—
But hide my hurt behind my smiling eyes.

For you must never know that I have fears,
For you the laughter, not my soul's hard tears—
But words take time, and we cannot afford them
And memories are precious—let us hoard them!

Lucy D. Lapp

TO OBSERVE FEAST DAY OF PATRON

So. Chicago, Ill. — On May 7 members of St. Florian Society, No. 44, will receive Holy Communion in a body in honor of the lodge's Patron Saint.

Members are requested to meet in the school hall at 7:30 a. m. whence they will march to church.

The Mass will be offered for the living and deceased members of the society. Members are urged to pray for the safety and speedy return of our members in service.

Committee.

MOTHER'S DAY TO BE COMMUNION DAY FOR PITTSBURGH LODGE

Pittsburgh, Pa. — At the April meeting of Mother of Seven Sorrows Society, No. 81, members decided that we would receive Holy Communion in a body on Mother's Day, May 14th, at the 8 o'clock Mass in St. Mary's Assumpti Church, 57th and Butler St., in honor of all our living and deceased Mothers.

The Mass will be offered especially in commemoration of all the Mother-members of Lodge No. 81. Members are therefore reminded and requested to join us on this occasion. Since this is still within the Easter season, those members who have not as yet made their Easter Duty can very conveniently do so at this time and in this way also take care of their religious duty.

The trustees gave their quarterly audit report at the April meeting and the lodge is reported doing very nicely. Members are requested to ask their friends to become members of Lodge No. 81. We have about one month left in the present campaign for new members, and we are far behind in our quota up to the present time. If you will all help, I'm sure we can reach our goal.

Frances Lokar, pres.

MISSING IN ACTION

Cleveland, O. — Pvt. Albert F. Travnik, 29, son of John Travnik, 1232 E. 173 St., has been missing in action in Italy since Feb. 16, the War Department announced in Washington recently.

An infantryman, he entered the army in June, 1941, and was sent overseas last July after training at Camp Wolters, Tex. He was graduated from Collinwood High School and is a former employee of the Nickel Plate Foundry Co.

He has two brothers in service, Pfc. Frederick, 31, in Mississippi, and Pvt. Anthony in New Guinea.

ENGAGED

Ridgewood (Brooklyn), N. Y. — Miss Theresa Gregory, AMM 3/c, daughter of Mr. and Mrs. Frank Gregory, of Ridgewood, and Mr. Joseph Goslin, AMM 2/c, of Chicago, Ill., were engaged on April 4. Theresa, who has been home on leave is stationed at the Naval Air Station, New Orleans, La., and Joseph is at present time stationed at Cedar Rapids, Ia.

Every KSKJ lodge should be active in one field or the other.

JOLIET GROUP PREPARES FOR BARN DANCE FEATURING NATIONALLY FAMED RADIO BAND

Joliet, Ill. — St. Joseph's Parish Civic Association is preparing for the Barn Dance to be conducted by Guy Colby and his popular W.L.S. National Barn Dance Orchestra, at St. Joseph's Park Saturday night, May 27. The Association is sponsoring a program for the Civic betterment of the people of St. Joseph's Parish and for the Community in general. The Association was largely instrumental in erecting the school playground on Scott St. and will use the proceeds of this dance in extending the recreational facilities of St. Joseph's Park, besides taking care of the Annual Children's Christmas Party.

For those who wish to acquaint themselves better with the old time dances there will be a series of dance classes during the four Wednesdays of May preceding the dance at the Park, on May 3, 10, 17 and 24 at St. Joseph's Parish Hall, 407 N. Chicago St. These classes will begin at 8 p. m. and will be conducted by Mr. Joseph Fang.

A Committee comprising a group of the leading men and women of the parish has been selected to make this dance a success. Frank J. Wedic, president of the Association, is the dance chairman, John L. Jevitz, co-chairman, Catherine Przybylski, secretary, Anton Pasdertz, treasurer, and Rev.

M. J. Butala and Rev. George Kuzma, consultants. The Assistant Chairmen are Joseph Zalar, Louis Zeleznikar, Matt Slana, Frank Gospodaric, Jean Tezak, George Stonich, Frank Tushek, John Nemanich, Joseph Klepec, Joseph Jerman, Josephine Erjavec, Josephine Muster, and Frank Vranicar.

Promoters — a committee of 50 are Leo Adamich, Mary Ambrozich, Joseph Avsec, Angeline Brulc, John Bradac, Anthony Buchar, Barbara Buchar, Frank Buchar, Joseph Buchar, John Churnovich, Nan Dolinshek, Mary Dolinshek, Anne Ferguson, Michael Frankovich, Anton Golobitsh, Mary Golobitsh, John Gregorich, Matt Gregory, Andrew Hochevar, John Jerman, Anne Jerisha, Martin Juricic, Frances Kalcic, Joseph Kochevar, John Kren, Anne Kunich, Paul Laurich, Joseph McGuckin, Louise Nasenbeny, Anton Nemanich, Anne Papesh, Michael Papesh, Louis Pasdertz, Joseph Petrovic, Emma Planinsek, Anna Pluth, Peter Pluth, Maurice Pomatto, Joseph Pruss, Al Skul, Agnes Stukel, Anne Stukel, Frank Terlep, Anton Tezak, Frank Tezak, John Torkar, William Vertin, and Joseph Wolf.

All Service Men will be the guests of the committee. Invitations will be sent to the Seebecs, Coast Guards and the Cadets of the Lewis School of Aeronautics.

ANN PAPESH, JOHN KORELC PLACE FIRST IN DUAL LEAGUE MIXED DOUBLES TOURNEY

Joliet, Ill. — Twentyeight men and 27 ladies from the Joliet KSKJ Bowling Leagues rolled last Wednesday nite for the 1943-44 mixed doubles handicap championship title, with the bowlers and bowlerettes drawing for their alleys, and after getting thru with their bowling, the ladies drew their men partners, as a real blind mixed doubles tourney was held.

After the scores had been tabulated and checked, Ann Papesh and John Korelc — with their 1206 handicap total — were crowned as the champs. Vida Zalar and Geo. Vertin followed with their 1193 total for the runner-up spot. The remaining prize winners were Mayme Umek and Frank Gregory 1162; Vida Zalar (who, because there was one more bowler than a bowlerette, drew two men partners) and Tony Buchar 1161; Jean Tezak and John Culik 1160; Marge Dolinshek and Bernie Kambic 1155; Dorothy Zlogar and Father Butala 1149; Isabelle Gregorich and Rudy Ramuta 1144; Helen Keith and Ed Stark 1136; and Mary Kren and Marty Slack 1132. The prizes were from the high of \$7.00 to the low prize of \$1.00 per couple.

Alley Periscope... Hats off to the champs, Ann Papesh and John Korelc... they really piled up the wood... to walk off with the top honors... and the crown... Ann came in with a 206 score (scratch) to pick up a nice series of 522... the high scratch series were: for the men, Doc Zalar with his 579 series, with the high individual game of 268 sandwiched in his games; and, for the ladies, Vida Zalar, who picked up a nice 572 series, with a 225 game... really a family affair... for they are brother and sister... they should be good bowlers after having such a good teacher like their father... Joe Zalar, Supreme Secretary, who can show them a trick or two in the art of picking up the spares... there weren't so many 200 games rolled... but quite a few 190's... the 200 scorers... Doc Zalar 268, Vida Zalar 225, Marty Slack 221, Rudy Pruss 207, Gene Tezak 206, Ann Papesh 206, and Rudy Ramuta 203... it sure was fun watching the bowlers and bowlerettes... Mary Znidarsich must have been looking for something... she had the candlesticks (the big 7-10 split) two times... Jo Karl should give her husband George some lessons on picking up that hard 10 pin... she throws a very slow ball... but I must say that she's deadly on that 10 pin... I wonder how the MoTee's felt... for Helen picked out as her partner her hubby Jim... at least, if he had bowled poor scores, she could scorch his ears... good thing he bowled fair scores... or else... Tony Golobitsh had wire service by

(Continued on Page 8)

JOLIET LADIES LEAGUE CLOSES SCHED; ALLENS ORANGE CRUSH CHAMPIONS

Joliet, Ill. — All good things must come to an end and so ends the local KSKJ Ladies Bowling season with the Allens Orange Crush in the lead with 51 wins and 24 losses. The runners-up are the Schuster Plumbers in second place with 48 wins and the Joliet Engineers in third place with 42 wins.

The Allens Orange Crush copped team high game with 716 and high series with 1938. High individual average is held by Mary Salesnik with a 162 with Mayme Umek's 158 and Vida Zalar's 157 following. High games, Mayme Umek 252, Isabelle Gregorich 237, Mary Salesnik 237, Jo Ramuta 235. High series, Mayme Umek 621, Mary Salesnik 579, Ann Papesh 572.

Now for some of last week's results:

The Peerless Printers who shared the cellar position most of the season jumped up to 6th place last week as a result of a three-game win over the Joliet Office Supply. The Peerless still have a chance for 5th place. They have a postponed game to roll off with the Tezak Florists. Vida Zalar really mowed down the pins with games of 181, 155 and 174 for a total series of 510 which topped the Peerless. After a low start, Dot Gallagher got

"in the groove" and popped off two nice games for a 423 series. Chris Azman's average increased to 134 this season. Jo Karl had a lot of tough luck getting started this year, but she's marking up some good games here of late. Doris Fabian who is usually way on top in her scoring, dropped below par last week, but she still topped the Office Supply with a 395 series. Donna Wilhelm marked up some nice games this season. A neat little bowler and a neat little girl is Marie Klepec who increased her average considerably. Lillian Grayhack was consistent in her scoring but she didn't pile up very much wood.

The Allens Orange Crush trounced the Tezak Florists three games. Marge Dolinshek hit two very nice games and led the Allens with a 472 series. Marge's bowling increased 17 points in average over last year for a 146. Mayme Umek marked up a swell 460 series. It looks like Mayme walks away with all the prizes this year. Nice going, Mayme! Another red hot bowler was Isabelle Gregorich who rolled a series of 455. Gen Laurich took high honors for the Tezaks with a 433 series. Just two pins behind Gen was Helen Keith with a series of

(Continued on Page 8)

OUR PAGE WAR KITCHEN

By FRANCIS JANCER 1110 Third St. La Salle, Ill.

The following recipe is published for the benefit of Mrs. Helen Rupnick, 2 Cedar Lane, New York, N. Y.

Flanate (Pohanje)

6 egg yolks, 1/3 cup sugar, 1/4 teaspoon grated lemon rind, 1/3 cup heavy cream, whipped, 3 egg whites, stiffly beaten, 3 cups sifted flour, powdered sugar.

Beat egg yolks until thick and lemon colored. Combine sugar, with the egg yolks, beating until very light. Add lemon rind, fold in the cream and egg whites. Gradually stir in flour until dough is just stiff enough to handle, then chill thoroughly. Place about 1/3 of the dough at a time on lightly floured board and roll very thin. Cut in diamond shaped wedges and cut a slit in center of each. Fry in deep hot fat until delicately browned, turning them twice; drain on unglazed paper. Dust with powdered sugar.

Delicate Sponge Cake

1 cup sifted cake flour, 1 cup sugar, 3/4 cup egg whites (7 to 8 eggs), 1/2 teaspoon salt, 1/2 teaspoon cream of tartar, 4 egg yolks, well beaten, 1 teaspoon vanilla.

Mix flour and 1/2 cup sugar and sift three times. Beat egg whites until frothy, sprinkle with salt and cream of tartar, and continue beating until smooth and stiff enough to form peaks, but not dry. Gradually beat in remaining 1/2 cup sugar; carefully fold in egg yolks and vanilla, then flour and sugar mixture, sifting about 1/4 cup at a time over surface. Turn into ungreased tube pan and bake in moderately slow oven about 1 hour. Invert pan until cake is cold, or about 1 hour, before removing cake.

Pineapple Cheese Cake

20 graham crackers, 1/2 cup butter, 1/2 cup sugar, 1/2 lb. cottage cheese, 2 cups drained, crushed pineapple.

Crumble crackers fine and mix with butter and sugar, and spread in buttered loose-bottom cake pan. Bake in hot oven for 15 minutes. Cool and spread with cottage cheese and then with pineapple; garnish with rosettes of cheese and pieces of pineapple.

Crisole Macaroons

1/2 lb. almonds, 1/2 cup sugar, 1/4 cup water, 1/2 cup chopped dates, 4 egg whites, stiffly beaten.

Blanch and chop almonds; boil in sugar and water syrup about 5 minutes and drain. Mash nuts fine and return to syrup, add dates; fold into beaten egg whites. Drop from teaspoon on greased baking sheet and bake in a slow oven about 25 minutes. Makes 2 dozen macaroons.

MEETING NOTICE

Johnstown, Pa. — The next meeting of St. Stephen's Society, No. 187, will be held May 14. Members will please attend. Mary Swigle, pres.

SUGGESTIONS FOR FRATERNAL WEEK CELEBRATIONS

For Local Lodges and Joint Meetings—May 8th to 13th, 1944

By M. D. Anderson, Fraternal Week Committee

1. Your unit, along with the 99,999 other lodges of the Fraternal Benefit System in the United States and Canada, is being urged to actively celebrate Fraternal Week, May 8 to 13, 1944, with a special Fraternal Week program, preferably patriotic in nature. If at all possible, co-operate with the other lodges in your community in one big joint meeting.

2. Yes, you'll want all your members there. And if the real story of fraternalism is to be told to the world, the public should be invited too, with special invitations to relatives of sons and daughters in the Services.

3. It is especially fitting that your Fraternal Week program feature a speaker well equipped to tell the thrilling story of fraternalism — its past, its present, its future. The speaker can prepare his own address or use the fine address prepared by Mr. Farrar Newberry, President of the Woodmen of the World Life Insurance Society, available thru the Home Office of your own Society or from the National Fraternal Congress of America, 35 East Wacker Drive, Chicago 1, Illinois. While Fraternal Week can be used as an occasion for a little bragging, this pride should be subordinated to the actual deeds of the week in promoting the war effort and aiding our men on the fighting front (100,000 lodges throwing their united efforts into the whole program with renewed intensity can bring the day of Victory just that much closer!)

4. In the promotion of Fraternal Week, it is the desire of the Fraternal Week Committee that no attempt be made to launch special membership campaigns but that the entire week be built up around the slogan, "Working for Victory — Building for Peace." In other words, the Committee hopes that Fraternal Week will be non-commercial in nature. Then editors, radio station program directors, and other publicity mediums are going to be much more inclined to listen and co-operate in spreading the story of fraternalism.

5. Every locality has unusual talent, musical and otherwise, yearning to appear before the public. Fraternal Week will give you an opportunity to use this talent. If your Fraternal Week program is the highlight of the week in your community, the public will attend, provided that:

6. A genuine concerted effort be made to have good attendance. Attendance Committees will want to work diligently. Your local papers will be glad to know in advance about your program. Invite the editors and reporters to attend your meeting. If they cannot attend, be sure the meeting is reported in full. Furnish the paper with a copy of the address of the day or evening.

7. Throughout all the plans for Fraternal Week, keep in mind that our big job now is winning the war — make your meeting a contribution towards this end. Sponsor special War Bond selling projects, Red Cross work, conservation, salvage drives or similar activities. In other words, help identify the lodges in your community with the "doers" and not the "drones."

8. Yes, by all means have your music, your entertainment, but don't let it drag on.

Have a fast moving program so wholesome and constructive in nature that when folks go home, they'll say, "I enjoyed that." This is just another way of selling the Fraternal idea.

9. As you plan the Fraternal Week celebration, keep in mind that your unit is an important part of the 100,000 Fraternal lodges in the country, representing millions of Americans standing shoulder to shoulder, "Working for Victory; Building for Peace."

10. You may have some better plans than those outlined above, but the point is that everyone should make sure that their organization does something special during Fraternal Week. Do something that will give your members a lift and a renewed determination to carry on the work of this great institution that has helped America become the land of opportunity, freedom and brotherhood.

JOLIET LADIES LEAGUE

(Continued from page 7)

431. Last Thursday was just an off night for Dot Dolinshek. Jean Tezak was consistent in her scoring.

The Joliet Engineers defeated the Avsec Printers twice. The bowler responsible for the Engineers wins was Dot Zlogar who tallied a 492 series. Dorothy ended the season with a 149 average. Jennie Juricic scored some nice games for a series of 401. Jule Camp is another of those bowlers who shot way up in average this season. She increased 10 points for a 141 average. Barb Buchar of the Avsec team went to town her first game to hit a 192, but her final games dropped so, that her series only totaled a 431. Leona Simec had some tough luck her second game to halt her series at the 408 mark. Ann Papesh finished the season with a 153 average. Helen McTee was a late arrival in the league but she was a lot of help to her team.

After losing the first game by six pins the Schuster Plumbers went way ahead in the final games to win two games from the Gorsich Markets. Betty Martincich was high scorer for the Schusters with a 474 series. Mary Salesnik was 10 pins behind with a series of 464. Mary picked up the 6-7-9-10 split and Betty the 5-7. A couple of good games were marked up by Marge Cohil who scored a 437 series. Another good bowler this season was Mary Kren who finished with a 138 average. High marker for the Gorsich team was Jo Ramuta with a series of 463. Jo and Barb Buchar shared high game of the night with a 192. Ann Vertin got a lot of practice in picking up the 10 pin and was consistent in marking up a 426 series. Katherine Przybylski has had a tough time getting started this season. Fran Gursh also had tough luck.

HIGH GAMES: Jo Ramuta 192; Marge Cohil 170; Mary Salesnik 166; Betty Martincich 185, 167; Barb Buchar 192; Dot Zlogar 168, 173; Mayme Umek 170; Isabelle Gregorich 177; Marge Dolinshek 170, 181; Gen Laurich 174; Helen Keith 166.

Sweepstakes will be held April 27, and on the following Thursday, May 4th, our banquet will be held at the Woodruff Hotel. All bowlers are asked to please meet in the main dining room of the Hotel promptly at 6:45.

Final standings: W. L. Pct. Allens Orange 51 24 .680 Schusters Plumbs. 48 27 .640 Joliet Eng. 42 33 .560

K. S. K. J. Members Serving Our Country

3,571

MIXED DOUBLES

(Continued from page 7) phone . . . on the progress of his bowling and scores . . . Willard must have felt good . . . no 11 o'clock alarm for him . . . who stopped Doris Fabian from picking up that easy pin spare on alley five? . . . it must have been the shadow on alley six, who started to throw the ball the same time as she . . . Frank Gregory's neck must have stretched . . . from watching the scores on other alleys . . . John Bluth ran into a lot of tough luck . . . Flash's hook was running all over the alleys . . . had a lot of spin and zip on it . . . John Culik rolled consistent scores . . . Pfc. Bobby Tezak, on a convalescence leave from his duties in the South Pacific, filled in for one of the missing bowlers . . . and showed us that he has not lost any of his old bowling skill . . . says that he has been bowling in Texas . . . looks good; after that spell of malaria fever . . . will be home for 21 days . . . good luck, Bob, and may you soon fully recover and be your old self again . . . Julia Camp, Dot Dolinshek and (smiling) Johnny Azman, rolling on adjoining alleys gave the fans a rare treat . . . three big splits . . . the crowd got quite a laugh out of that . . . the bowlers and bowlerettes seemed to be enjoying themselves immensely . . . and next week, I am sure, that there will be more fun, ribbing and laughter . . . because the two leagues will run an individual handicap sweepstakes tournament . . . everybody for themselves . . . that'll be something to watch . . . everybody will be on "edge" . . . and the pressure will be great . . . to roll good scores . . . that will be on the final warm-up for the coming 17th Annual Midwest Bowling Tournament . . . in which 80 teams are entered . . . with 28 from Joliet . . . this is station J-O-L-I-E-T signing off 'till next week . . . when we'll announce the names of the individual sweepstakes handicap winners.

CHANGE MEETING DATE

So. Chicago, Ill. — St. Florian Society, No. 44, will start its summer schedule of meetings, and the next meeting will be held May 2 at 8 p. m. Meetings on the new schedule will be held every first Tuesday of the month, instead of every first Sunday.

Money talks! United States War Savings Bonds and Stamps about "Victory!"

Table with 2 columns: Name and Score. Avsec Prints 39 36 .520, Joliet Off. Sup. 33 42 .440, Peerless Prints 31 41 .431, Gorsich Markets 29 46 .387, Tezak Florists 24 48 .333

PROBES GODLESSNESS IN EDUCATIONAL SYSTEM

Explorations in the field of education to determine the causes of godlessness in the school system took the Rev. Clarence Edward Elwell to Paris, where he devoted six months to research work in the Bibliotheque Nationale and the Bibliotheque de la Musee Pedagogique. His studies have just been published by the Harvard University Press in a 335-page volume.

Titled "The Influence of the Enlightenment on the Catholic Theory of Religious Education in France, 1750-1850," the book constitutes his thesis for the degree of Doctor of Philosophy in Education, which he received at Harvard in 1939.

Stating that the new philosophies of the enlightenment of 18th century France "made such serious attacks on the existing concepts of religion and religious education," Dr. Elwell writes that "it became necessary to defend the traditional position and to restate it in the light of the new theories."

The revolutionaries who assaulted tradition by nationalism, rationalism and naturalism in France won their major objectives. The question now is whether time has reversed the judgment of arms, whether we now want religious education to be more nearly what it was before Rousseau.

Among the questions that were brought up for discussion by Dr. Elwell are:

"Shall the traditional method of authority in religious education give way to the method of reason? Shall the essence of religion be conceived to consist primarily in morality? Shall supernatural religion with its supra-rational mysteries be replaced with a purely natural religion, and, if so, shall the natural religion be based on reason or on sen-

timent and individual religious experience? Shall religious education be postponed until after adolescence or even until adult age, and shall it be predicated on the principle that man is fundamentally good?

"Shall the State assist the Church in her program of religious education, and shall that program be carried on in the schools or not; and if in the schools, shall religion be looked upon as superior to, on a par with, or inferior to the other subjects of the curriculum, and shall the teachers be members of the religious congregations or of the laity? And if religion is not to be cared for in the schools, shall the State assume the duty of caring for moral education? Shall the State or the Church control public education, and shall the civic, the economic, and the social aims of education or the religious and moral aims prevail?"

Dr. Elwell points out that these questions must be answered if we are to correct some faults in the American schools on which educators generally have come to agree.

In presenting Dr. Elwell's volume, the Graduate School of Education, Harvard University, reports that it "is actively interested in the publication of material which will help to interpret various selected phases of educational theory and practice."

Dr. Elwell, who is professor of education at Sisters College, is also assistant superintendent of schools and director of high schools and academies. After graduating from Holy Name High School, he attended John Carroll University, Our Lady of the Lake Seminary, all in Cleveland, Ohio, and Canning Seminary, Innsbruck, Austria, where he was ordained March 17, 1929.

FAMILY WEEK DESERVES SUPPORT

By Rev. E. Schmiedeler

National Family Week is The date set for the observance is May 7-14. The "week" emphasizes the spiritual foundations and resources of the family. Initiated and sponsored jointly by the various religious communions, it recognizes the basic place of religion in establishing and maintaining the home and in guiding and empowering the family to fulfill its highest functions. It recognizes, too, that competent citizenship for tomorrow will best be produced by homes in which religious values are paramount.

The observance is promoted by each religious communion directly through its own agencies. In other words, parallel programs are prepared and executed by the various religious groups. Several federal agencies, working in conjunction with the Office of Civilian Defense, are encouraging civic and social forces to co-operate with the churches and community-wide observances. Considerable use is being made of the radio and press in an effort to make the observance as far-reaching as possible.

Particular emphasis this year is being placed upon the following points:

1—The responsibility of the home in curbing juvenile delinquency. It is the common testimony of those who are dealing with the increasing volume of juvenile delinquency that unsettled, unstable, irresponsible home conditions are a principal factor. The only basic solution is to increase the proportion of homes which are stable, competent and responsible. Parents must be led to see and accept their paren-

tal responsibility as second to no other and to qualify themselves to discharge it.

2—Conservation of family life in spite of dislocations, separations and abnormal living conditions. While such conditions, temporarily at least, cannot be avoidable in many cases, families must be made aware that effects of these temporary conditions are lasting and costly in terms of child welfare, character and family competence. Child development goes on for good or ill. The family must have every possible help in overcoming the effects of such abnormal conditions by keeping its life and relationships as nearly normal as possible.

3—Counteracting negative influences of the wartime mood and atmosphere upon children. They have to live in a war-shattered and war-conscious world. This over-stimulates emotions, develops race hatreds. Anti-Semitism, national bigotry and presents a distorted conception of life. The family, through its love, security and mutuality can do most to correct this distorted view of life and fill in the values which in normal times are more nearly central in community and nation. The home is not an unreal haven from the real world but it is a corrective and an interpreter of realities which wartime conditions obscure or negate.

4—Care of children of working mothers through day nurseries and playgrounds; but also confronting parents with the question of whether such work is more essential than the maintenance of normal home conditions for these children. Economic motives alone are not

NO LETTER TODAY

The world isn't half of the world that it was. The grass near as green or the sky near as blue. It's changed since the morning, completely, because, To tell you the truth, there's no letter from you. I wakened so early, I sang like a bird; I guess that I whistled, my heart was so gay; Then all the day long not a line, not a word; I couldn't believe it—no letter today.

This earth, after all, isn't much of an earth, With only its grasses and only its green; For tell me what all of its grasses are worth, When someone's forgotten?—you care for, I mean. The morning looked pretty, the world mighty fine, But somehow and sometime it altered to gray; Some skies may be sunny—it's raining in mine, And here's the whole trouble—no letter today.

And so, if you're busy, let something else go; If something is missing, make something else do; The sun isn't shining, the grass doesn't grow, The day that I don't get a letter from you. It happens that fortune was smiling her best; Some matters worked out in a wonderful way; And yet, without you, what's the use of the rest? Here's all I remember—no letter today.—Selected.

LOST FLIER'S MOTHER

I hold your message close to me, my son. Long days you had been lost and still I walked Among my friends as I have always done And helped at little tasks and smiled and talked. They said, "She does not mourn her son at all, Who has been dead, no doubt, long days at sea!" How could they know my faith, serene and tall, Had touched God's hand, petitioning, and He Had smiled, remembering your ways, and spread His swift protecting fingers on your head? Frances Eleanor Schluneger

sufficient justifications for such employment, and the community has an obligation to avoid such employment as an economic necessity. When mothers are employed, however, the best substitute care should be assured their children.

Attention is also directed to men in the service and their families. The main recommendations in this instance are: service to the families of men in the armed forces; conserving family interest and ties of men in the service; readjusting returning service men in family and civilian life.

President Roosevelt has commended the observance. "Always deserving of primary consideration," he said in a message to the writer, "there is particular need for focusing attention on the family and its needs during these trying times of war."

Catholic participation in National Family Week last year was outstanding. It is hoped that this year will be even more signal.

WHERE THE FUEL GOES

